

Beáta Áčová – Martin Klement – Pavol Zemko

Evanjelizácia emeritného pápeža Benedikta XVI.

Elektronická publikácia

ISBN 978-80-89413-85-0

Evanjelizácia emeritného pápeža Benedikta XVI.

© PhDr. Beáta Áčová, PhD, MBA, LL. M.
VŠZaSP sv. Alžbety Bratislava

© PaedDr. PhDr. Mgr. Martin Klement, Ph.D. h.c., MBA, LL.M.
Prešovská univerzita v Prešove. Gréckokatolícka teologická fakulta, doktorand

© doc. ThLic. Mgr. Pavol Zemko, Th. D., Ph.D. h.c., EMBA, LL. M, O.C.H. –
associate professor
VŠZaSP sv. Alžbety Bratislava, Detašované pracovisko bl. Ladislava Batthyány
Strattmanna Dunajská Streda.

Recenzenti:

doc. ThDr. Peter Caban, PhD.

Prof. Ing. ThLic. Paweł Czarnecki, PhD, MBA, LL.M, MPH, Dr.h.c. mult.

Neprešlo jazykovou úpravou.

Prvé vydanie

Vydavateľ: Ivona Matúšová, Trnava, 2017

ISBN 978-80-89413-85-0

Obsah

Hlásateľ a svedok lásky	8
Nástroj v jeho rukách.....	12
Činnosť a utrpenie ako škola nádeje	14
Kontemplujme Ježišov bok	16
Láska rastie prostredníctvom lásky	19
Služba lásky (diakonia)	21
„Čo môžem spraviť, aby i druhí boli spasení“	25
Mládež	28
Prejav trojičnej lásky	29
Nové pochopenie	33
Záver.....	38
Použitá literatúra.....	44

Ide o celého človeka

„Na písacom stole mi zazvonil telefón. Zdvihnem a prihlásim sa. Na druhom konci sa ozve trochu prenikavý hlas, ktorého tempo vyráža dych. Ide zrejme o o staršiu dámu: Biskup osobne? Konečne! Teší ma. Nemáte ani potuchy, aké je ťažké zastihnúť vás. Už dávnejšie som sa s vami chcela viesť obširnejší dialóg, ale stále sa dozviem len tolko: Biskup nie je tu, biskup je tam, všetky termíny sú obsadené... (Na tieto slová musím mlčky prikývnuť, kde má pani pravdu, má pravdu.) Musím vám totiž bezpodmienečne niečo povedať. Nemáte ani tušenie, čo sa deje vo vašej diecéze. Ja sa ani nedivím, že ľudia už nechcú o Cirkvi nič viac počuť. Je to skutočne veľmi smutné... Len sa to tak na mňa sype. Pri prvej prestávke zápalu formulujem nie neoprávnenú otázku: Milá pani, o čo vlastne ide?

Teda – moje meno vám nepomôže. Som z farnosti..., hovorím vám, máme tu také pomery, že niekomu to môže natrvalo znechutiť svätú omšu. Pri týchto slovách spozorniem. Ide o živú farnosť a dobrého dušpastiera a o nejakých strašných pomeroch tam som zatiaľ nič nepočul. Ale hlas pokračuje: Predstavte si, čo si náš farár robí! Púšťa mladé manželské páry s malými deťmi na hlavnú svätú omšu. Nemáte ani tušenie, čo je to tam za lomoz! Jedno kričí, druhé jačí, tretie sa prediera poza otca v lavici a zrazu sa vynorí pred mojou modlitebnou knižkou. Najnovšie jedno vybehlo až k oltáru... O nábožnosti nemôže byť ani reči. Malí fagani nepatria jednoducho do kostola... Opäť využijem krátku prestávku v rozpálenej reči: Ale milá pani, musím vám celkom úprimne povedať, že ja osobne som vlastne rád, keď počujem na svätej omši občas kričať nejaké dieťa. Takto aspoň viem, že sú tu celé mladé rodinky...

Samozrejme, zasa len mladí. A my starší? Na nás sa neberie ohľad. My chceme mať v kostole pokoj a zbožnosť. To je predsa základ – alebo nemám pravdu?

Áno, ale dovolím si poznámku: Poznám aj starších ľudí, ktorí sú k deťom tolerantnejší. Priznávam sa, že niekedy to pôsobí rušiv, ale nesmieme predsa dieťa, ktoré lezie von z lavice, považovať za prekážku k Bohu...

Ale ja vám opakujem, je to škandál. Omša sa stáva detským ihriskom. Chýba už len, aby začali deti v kostole nebodaj aj koiť...

Takmer som povedal: V Afrike to robia už dlho, potom je aspoň na chvíľku pokoj... Ale radšej som sa pokúsil navrhnúť iné východisko: Pozrite sa, milá pani, bývate v meste s viacerými kostolmi. Tu je v nedeľu predsa veľa aj takých svätých omší, na ktorých nie sú určite žiadne malé deti. A musím vám ešte niečo povedať. Čo sa týka detí, máme ešte jeden príkaz z najvyššieho miesta. Pán totiž raz povedal: Nechajte maličkých prísť ku mne a nebráňte im v tom!

To je však o niečom inom! Boli snád' prítomné pri poslednej večeri aj deti? Teda! Hovorím vám, pán biskup, aj keď obhajujete nášho farára – všetci držia predsa spolu – hovorím vám: Na tomto príklade možno opäť vidieť, že od onoho koncilu zmizla z našich kostolov všetka úcta, pobožnosť a svätosť.

A práve pri tomto názore ma opustila kňazská miernosť, už som ďalej nečakal na žiadnu prestávku v rozvášnenej reči a prerušil som sťažnosť: Milostivá pani, teraz vám musím ja niečo povedať!

Čo také?

Vy nikdy nemôžete prísť do neba!

A prečo nie? Zaznela štiplavá protiotázka.

Lebo vy tam nevydržíte. Predstavte si, ako to v nebi vyzerá. Sú tam všetky nevinné deti od počiatku sveta a dokonca ešte plno malých anjelov k tomu – čo myslíte, aký tam tí narobia lomoz?! Taký veru v pekle nie je! Tam nie sú žiadne malé deti a malí čerti neexistujú... Hlas na druhej strane linky zmlkol. Už som počul len pobúrené vzdychanie. Potom pani zavesila.“¹

Mať záujem o každého! To je náročná úloha Cirkvi tretieho tisícročia, ako ju doň voviedol Ján Pavol II. (1978 – 2005), ktorý vyhlásil, že cestou Cirkvi je človek. V tejto línii pokračuje aj jeho

---

¹ STECHER, R. Anekdoty zo života insbruckého otca biskupa. Alfa konti, Bratislava: 1997, s. 32 – 36.

nástupca Benedikt XVI., keď napísal: „*V hre je vždy celý človek*“² Udržme si spolu s pápežom tento smer aj my! V tom nám pomôžu práve jeho myšlienky uverejnené v encyklike *Deus caritas est* z 25. decembra 2005 *O kresťanskej láske*. Pápež v nej všetkých pozýva,³ aby sme si uvedomili, že : „*Viera, vedomá si Božej lásky, ktorá sa nám ukazuje na kríži v Ježišovom prebodnutom srdci, vyvoláva aj v nás lásku. Ona je svetlom – napokon jediným - , ktoré stále novým spôsobom prežaruje temný svet a dáva nám odvahu žiť a pracovať. Láska je možná a my sme schopní prežívať ju, lebo sme stvorení na Boží obraz. Uskutočňovať lásku a tak umožniť Božiemu svetlu, aby prenikalo do sveta.*“⁴ Uistenie, že ideme správnym smerom potvrdzuje aj ďalšia encyklika Benedikta XVI. *Spe salvi* z 30. novembra 2007 *O kresťanskej nádeji*. „*Potrebujeme nádeje – menšie či väčšie -, ktoré nás zo dňa na deň udržiavajú na ceste. No bez veľkej nádeje, ktorá musí presahovať všetko ostatné, aj tak nestačia. Touto veľkou nádejou môže byť iba Boh, ktorý objíma vesmír a ktorý nám môže ponúknuť a darovať to, čo sami nemôžeme dosiahnuť. Práve to, že sme obdarení, je súčasťou nádeje. Boh je základ nádeje – nie hocijaký boh, ale Boh, ktorý má ľudskú tvár a ktorý nás miloval až do krajnosti: každého jednotlivca a ľudstvo ako celok. Jeho kráľovstvo nie je nejaký imaginárny druhý svet, umiestnený v budúcnosti, ktorá nikdy neprichádza. Jeho kráľovstvo je prítomné tam, kde on je milovaný a kde nás zasahuje jeho láska. Len jeho láska nám dáva možnosť vytrvať deň čo deň so všetkou striedanosťou, bez toho, aby sme stratili elán nádeje vo svete, ktorý je svojou povahou nedokonalý. A jeho láska je pre nás súčasne zárukou, že existuje to, čo len matne cítime, a predsa vnútri očakávame: život, ktorý je skutočným životom.*“⁵ A ten nám ponúka svojou náukou práve kresťanstvo. Prijmeme preto o ňom túto informáciu: „*Môžeme teda povedať, že kresťanstvo nebolo len „radostnou zvesťou“ – oznámením dovtedy neznámych právd. V našom slovníku by sa mohlo povedať, že kresťanské poslanstvo nebolo len „informatívne“, ale aj „performatívne“. To znamená, že evanjelium nie je len oznámením*

---

² BENEDIKT XVI.: *Deus caritas est*, 31.

³ Tamže, 39.

⁴ Tamže.

⁵ BENEDIKT XVI.: *Spe salvi*, 31.

vecí, ktoré možno vedieť, ale vytvára skutočnosti, ktoré menia život. Temná brána času, budúcnosti, sa roztvorila dokorán. Kto má nádej, žije inak; bol mu darovaný nový život.“⁶

---

⁶ Tamže, 2.

Hlásateľ a svedok lásky

Svätý Otec Benedikt XVI. na úvod prvej časti svojej encykliky *Deus caritas est* napísal: „Božia láska k nám je základnou podmienkou života a kladie rozhodujúce otázky o tom, kto je Boh a kto sme my. Prekážkou v tomto ohľade je problém jazyka. Slovo láska sa stalo najpoužívanším slovom, s ktorým dnes spájame celkom odlišné významy. Aj keď sa téma tejto encykliky sústreďuje na otázku chápania a praxe lásky vo Svätom písme a v Tradícii Cirkvi, nemôžeme nevziať do úvahy význam, ktorý toto slovo nadobúda v rôznych kultúrach a v súčasnom jazykovom prejave. Na prvom mieste pripomíname širokú významovú rozmanitosť slova láska: hovorí sa o láske k vlasti, o láske k svojmu povolaniu, o láske medzi priateľmi, o láske k práci, o láske medzi rodičmi a deťmi, medzi súrodencami a príbuznými, o láske k bližnému, ako aj o láske k Bohu“⁷ - toľko pápež.

V zmysle týchto slov pápeža mi dúfam dáte za pravdu, že v tejto chvíli, nemôžem hovoriť o nijakej inej láske, a to len o láske k svojmu povolaniu.

Benedikt XVI. nám k tomu ďalej napísal: **Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom“ (1 Jn 4, 16).** Tieto slová Prvého Jánovho listu mimoriadne jasne vyjadrujú jadro kresťanskej viery: kresťanský obraz Boha a v dôsledku neho aj obraz človeka a jeho životnej cesty.“⁸

Toto je naša cesta povolania! Lebo som pevne presvedčený, že to sú vždy kresťanskí rodičia, ktorí svojim deťom predstavujú obraz Boha, ktorý je Láska tak, že pri tom sú prvými učiteľmi a svedkami viery, ako sa k tomu zaviazali pri svätom krste spolu s krstnými rodičmi! V dôsledku toho si dieťa samé utvára obraz človeka viery potom aj za pomoci duchovných otcov, kňazov a zasvätených osôb, ktorí sa vyskytnú v živote natoľko, že napokon jasne spoznáваме Pánov hlas, ktorý nás volá na prácu do Jeho vinice a my naň odpovedáme svojim áno. Je to áno Bohu, áno Láske, ktorá sa tak musí stať našim celoživotným snažením, trápením ale aj

---

⁷ BENEDIKT XVI.: *Deus caritas est*, 2.

⁸ Tamže, 1.

radosťou či nádejou. Nesmieme odvolať svoje áno Bohu, lebo On je Láska, ako napísal sv. Ján. Musíme sa preto snažiť, aby sme to nestratili zo svojho zorného uhla pohľadu ani vtedy, keď by bolo potrebné bojovať. Lebo je to boj o Pána Boha a o Jeho Večnú lásku. Láska vždy musí niečo stáť!

Pamätám si, že ako dieťa som mal pamätníček, do ktorého mi ktosi raz napísal: *Život je boj, ako ho vyhráš bude tvoj!* Toto Vám aj ja teraz prajem: Vyhrávajte bitky svojho života! Cena za víťazstvo bude pre nás Pánova večná ozdoba - odmena v nebi! A myslím si, že to bude veľkou radosťou aj pre tých, čo sú blízko nás!

V roku 2006 vyšla v *Dobrej knihe* vhodne doplnená autobiografia novokňaza Eugena Hamiltona pod názvom *Kňaz naveky* - ide o úvod a desať strán textu, v ktorom sa nám predstavuje americký chlapec, ktorého otec slúžil Cirkvi od 1. mája 1982 ako trvalý diakon a jeho syn Eugen sa rozhodol, že svoj život tiež zasväť Bohu ale ako kňaz. Po úspešnom skončení strednej školy začal svoju prípravu na kňazstvo. Počas štúdia mu zistili rakovinu, s ktorou sa boril posledných šestnásť mesiacov svojho pozemského života. Na osobnú žiadosť jeho biskupa, newyorského arcibiskupa - kardinála Johna O`Connora, dostal mimoriadne povolenie – dišpenz pápeža Jána Pavla II., aby bol predčasne: tri a pol roka pred ukončením štúdia vysvätený za kňaza. No v čase posledných príprav na vysviacku sa Eugenov zdravotný stav nečakane rapídne zhoršil. Upovedomili o tom pomocného biskupa O` Briena, Eugenovho bývalého rektora seminára sv. Jozefa, ktorý urýchlene vycestoval za zomierajúcim, aby ho na smrteľnej posteli, doma v obývačke, vysvätil za kňaza. Bol kňazom iba tri hodiny pred svojou smrťou. Nikomu nevládal udeliť svoje novokňazské požehnanie. Nikdy neslúžil svoju prímichnú svätú omšu, dokonca ani nekoncelebroval pri svojej vysviacke s biskupom. Jeho prvá sv. omša bola vlastne jeho pohrebná sv. omša, kde mal v rakve na sebe prvý a jediný raz oblečený omšový ornát.⁹ Kardinál O`Connor v jednej homílii o ňom povedal toto: „*Tento muž rezolútne odmietal opustiť seminár okrem tých dní, keď išiel do nemocnice na liečbu ničivej rakoviny... Ale celý svoj život horel túžbou byť kňazom. Počas svojho dlhého a takmer*

---

⁹ GROESCHEL, B, J.: Kňaz naveky. Dobrá kniha, Trnava: 2006, s. 173.

neuveriteľného utrpenia stále viac a viac zjednocoval svoje utrpenie s utrpením Krista na kríži a obetoval ho za teba a za mňa.“¹⁰ Toto bol Eugenov zápas o Kristovo kňazstvo naveky, ako to vyzdvihol Eugenov špirituál, že: „*Bol silný vo viere, silný v láske k vám, k Cirkvi, ku kňazstvu.*“¹¹ Bud’me takými aj my!

Dovoľte mi ešte na záver zacitovať nám všetkým slová otca Eugena Hamiltona – trojhodinového kňaza na zemi, ktorý odišiel do večnosti k Veľkňazovi Ježišovi Kristovi 24. januára 1997 z jeho autobiografie *Služobník, obeť, brat, poslucháč, priateľ*. V nich nám zanechal spomienku na všetkých tých, ktorí ho v jeho živote sprevádzali. Pri ich počúvaní si spomeňme na všetkých, čo nám pomáhajú na ceste nášho povolania: „*V téme, ktorej sa neustále dotýkal pápež Ján Pavol II., môže utrpenie skutočne nadobudnúť spásanosný význam. Dobro môže zvíťaziť nad zlom. Uplynulý rok priniesol veľa dobrých vecí. Bol som svedkom úžasnej sily modlitby . Môj vzťah k Bohu stále rástol. Videl som Krista v tvárach tých, ktorí trpeli, a tých, ktorí utešovali. Môj vzťah k spolužiakom bol predovšetkým duchovný. Boli sme zjednotení v modlitbe, hoci fyzicky odlúčení okolnosťami. Rodina ma počas celej tejto skúsenosti podporovala. Možno najťažším aspektom tejto choroby bolo uvedomiť si, že oni ju pociťovali tiež. Pritom mi boli veľkou oporou a inšpiráciou, vždy ma chápali a boli pripravení pomôcť mi. Strávili pri mojom lôžku nespočetné hodiny, modlili sa a svojou prítomnosťou mi dávali silu, ktorú som potreboval. Počas tejto skúsenosti sa veľa ľudí dozvedelo o príkladnom živote Terenca Cooka. Možno sa budú viacerí na neho obracať a prosiť ho o príhovor. Pre mňa bol príklad kardinála Cooka v jeho kňazstve, jeho chorobe a v jeho listoch inšpiráciou a zdrojom radosti a útechy. Na vysviacke môjho otca mi položil ruku na hrud’ priamo nad miestom, kde sa vyvinul nádor. Moja úcta k nemu sa touto chorobou nezačala, iba sa zväčšila. Keď som dostával chemoterapiu, často som si opakoval jeho biskupské heslo **Fiat voluntas tua**. Dnes toto heslo vyjadruje nádej môjho života, že môžem plniť Božiu vôľu. Nakoniec som prijal tú milosť, o ktorej sa zmieňuje kardinál Cooke*

---

¹⁰ Tamže, s. 150.

¹¹ Tamže, s. 151.

vo svojom pastierskom liste. Dar života, ktorý som dostal, mi dal Boh a je skutočne požehnaním. Teraz je mojou vierou a mojou nádejou, že Boh vždy povedie každý môj krok na ceste ku kňazstvu, lebo som presvedčený, že jeho vôľa je, aby som sa stal kňazom Ježiša Krista. Uplynulý rok som mal mnoho príležitostí rozjímať o Svätom písme. Moju celoročnú duchovnú skúsenosť najlepšie vystihuje tento úryvok:

Žalm 116, 1 – 9

Milujem Pána, lebo vypočul

Môj prosebný hlas, lebo svoj sluch naklonil ku mne,

Kedykoľvek som ho vzýval.

Keď ma omotali povrazy smrti

a zmocnili sa ma úzkosti podsvetia,

keď som sa ocitol v súžení a trápení,

vzýval som meno Pánovo:

Pane, zachráň môj život!

Milostivý a spravodlivý je Pán,

Náš Boh sa zľutúva.

Pán ochraňuje maličkých;

Pomohol mi, keď som bol v biede.

Znova sa, duša moja, upokoj,

lebo Pán ti dobre urobil,

lebo môj život zachránil od smrti,

moje oči od slz

a moje nohy pred pádom.

Pred tvárou Pána budem kráčať

v krajine žijúcich.“¹²

Povzbudení týmto krásnym svedectvom prosím: Pane, daj aj mne lásku k svojmu povolaniu!

Nástroj v jeho rukách

Nakoľko Pán Ježiš videl zmorené zástupy, zľutoval sa nad nimi a potešil ich tým, že im hovorí o robotníkoch na svoju žatvu.

Nimi sú jeho dvanásť apoštoli, ktorým zveruje poslanie: *„Chod'te a hlásajte: Priblížilo sa nebeské kráľovstvo.“*

Tak ako si Pán Ježiš na túto úlohu dobre pripravil svojich apoštolov, musí na to dnes pamätať aj Cirkev, keď rovnako cíti, že i súčasní nástupcovia apoštolov – kňazi musia byť na túto úlohu dobre pripravení. A potom bude *„úsilie o kvalitnú modlitbu a o dobrú teologickú formáciu“* prinášať „v živote ovocie.“¹³

Okrem toho *„je potrebné, aby mladý kňaz na začiatku svojho pôsobenia našiel oporu u skúseného učiteľa, ktorý mu pomôže.“*¹⁴ Lebo ako dosvedčujú dejiny Cirkvi, apoštoli hlásali Kristovo slovo a nezmenené ho odovzdávali svojim nástupcom a ďalším generáciám až do dnešných čias. Pričom mnohí hlásatelia evanjelia položili zaň aj svoj život, pretože chceli zostať verní pravde. Zo starostlivosti o pravdu sa zrodila Tradícia Cirkvi, že by sa nesfalšovali Kristove slová a zvlášť dnes, aby sa z evanjelia neodstránilo to, čo je pre moderného človeka príliš nepohodlné.¹⁵

---

¹² Tamže, s. 81 – 83.

¹³ Príhovor Svätého Otca Benedikta XVI. na stretnutí s kňazmi v Katedrále svätého Jána Krstiteľa. Varšava 25. mája 2006. In: Buďte pevní vo viere. Homílie, prihovory a pozdravy Svätého Otca Benedikta XVI. Počas apoštolskej cesty do Poľska 25. – 28. mája 2006. SSV, Trnava: 2006, s. 9 – 13.

¹⁴ Príhovor Svätého Otca Benedikta XVI. na stretnutí s kňazmi v Katedrále svätého Jána Krstiteľa. Varšava 25. mája 2006. In: Tamže, s. 9 – 13.

¹⁵ Homília Svätého Otca Benedikta XVI. počas svätej omše na Námestí Jozefa Pilsudského. Varšava 26. mája 2006. In: Tamže, s. 21 – 26.

Svätý Otec, Benedikt XVI., na stretnutí s rehoľníkmi, rehoľníčkami, seminaristami a príslušníkmi cirkevných hnutí počas svojej apoštolskej návštevy Poľska na Jasnej Hore v Čenstochovej 26. mája 2006 okrem iného povedal: „*Múdrosť evanjelia, získanú z diel veľkých svätcov a overenú vo vlastnom živote, treba prinášať do sveta kultúry a práce, do sveta médií a politiky, do rodinného a sociálneho života zrelým, nie detským a nie agresívnym spôsobom.*“¹⁶ Čoho dôkazom je i príbeh z Čiech: Manželka zabudla vo dverách kľúče od vchodových dverí činžiaku a aj od pivnice. O tri dni na to sme videli ako z nášho vchodu utekajú dvaja mládenci, lebo ich ktosi prichytil, ako kradnú hasiaci prístroj – dolapila ich polícia a nakoľko to boli narkomani, ktorí už prespávali v našej pivnici a všeličo pokradli – oni nám vzali tie kľúče z dverí – dali ich do väzby. Jeden z nich sa po čase ozval a ospravedlňoval sa, že on kľúče našiel, nevrátil ich, ale ich vzal, no teraz po rozhovore s kňazom vo väznici prišiel k prežívaniu svojej viery a prosil o odpustenie, lebo nám spôsobil nepríjemnosť. Chvilku sme si s ním aj dopisovali, keď sa asi po roku a pol objavil pred našimi dverami v obleku a s nevestou v bielych šatách. Dozvedeli sme, že ho za dobré chovanie prepustili skôr a on sa znovu dal dokopy so svojou priateľkou, ktorá ho preto neodvrhla, hoci za to mala v rodine nepríjemnosti, ale dala mu šancu, chodila za ním aj do väzenia a napokon privolila, aby sa zosobášili.¹⁷ Kňazi musia byť skutočne dobre pripravení, aby vedeli dobre hlásať evanjelium, ktoré hovorí, že: „*Sme neužitocní sluhovia*“ (*Lk 17, 10*) a prijať, že svet riadi Boh, všetko je dar od Pána a my sme len nástrojom v Jeho rukách.¹⁸

Na záver sa spolu so mnou v duchu pomodlite za horlivosť kňazov časť modlitby, ktorú sa v našej Trnavskej arcidiecéze – tam pôsobím ako farár v Majcichove a excurrando v Opoji - modlíme na každých rekolekciách: „*Urob z nás, prosíme, hodných robotníkov vo svojej vinici, naozaj pokorných a skromných, plných ducha*

---

¹⁶ Príhovor Svätého Otca Benedikta XVI. na stretnutí s rehoľníkmi a rehoľníčkami, seminaristami a príslušníkmi cirkevných hnutí na Jasnej Góre. Čenstochová 26. mája 2006. In: Tamže, s. 27 – 32.

¹⁷ Bůh v mém životě. In: Katolický týdeník, roč. XIX, č. 21, 20. – 26. 5. 2008, 8. neděle v mezidobí, s. 7.

¹⁸ BENEDIKT XVI.: Deus caritas est, 35.

nábožnosti a trpezlivosti a tak horiacich láskou k tebe, že by sme ten istý oheň lásky zapalovali a neprestajne udržiavali v srdciach veriacich. Obnov teda naše srdcia plameňom tvojho Srdca, aby sme sa o nič tak neusilovali ako o šírenie tvojej slávy a o záchranu duší, ktoré si vykúpil svojou drahou krvou.“¹⁹

Činnosť a utrpenie ako škola nádeje²⁰

Najveselšiemu pápežovi bl. Jánovi XXIII. Raz rozprával jeden biskup ako sú zlé časy, aký je ťažký biskupský úrad. Svätec mu odpovedal: Excelencia, raz sa mi snívalo, že zaťažený podobnými problémami ako vy som stál pred Pánom Ježišom. A viete čo mi na to povedal: Ján, nebuď taký dôležitý!²¹ Prinesie nám uzdravenie, bratia a sestry, ak by sme sa v chorobe chceli vyhnúť bolesti a utrpeniu? Určite nie! Lebo vôbec nie sme dôležití!

Preto prijmime súženie. Len potom budeme uzdravení; a budeme v ňom i dozrievať; potom nájdeme „jeho zmysel prostredníctvom zjednotenia sa s Kristom, ktorý trpel nekonečnou láskou“²² - poučča nás Benedikt XVI. vo svojej encyklike *Spe salvi*.

A dodáva, že hoci „*utrpenie neprestáva byť utrpením, napriek všetkému sa stáva spevom chvály.*“²³ Lebo Kristus, ktorý spolu s nami znáša bolesť a utrpenie, je pre nás akoby hviezdou nádeje, kotvou srdca, ktorá siaha až k Božiemu trónu.²⁴

Pápež nám svoje slová potvrdzuje príkladom zo života vietnamského mučeníka Pavla Le – Bao – Thina, ktorý zomrel za Krista v roku 1857. V listoch z väzenia píše o dennom pekle útrap a bolesti, ktoré skusuje – okovy na rukách a na nohách, nenávisť, tresty, kliatba, vulgárne slová, zlomyseľnosť, falošné prisahy,

---

¹⁹ Formula zasvätenia sa Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu. In: Modlitebník pre verejné pobožnosti. SSV – Vojtech spol. s r. o., Trnava.

²⁰ BENEDIKT XVI.: *Spe salvi*, 35 – 40.

²¹ STECHER, R.: Anekdoty zo života insbruckého otca biskupa. Alfa konti, Bratislava: 1997, s. 7 – 13.

²² Tamže, 37.

²³ Tamže.

²⁴ Tamže.

zlúčenie, súženie a smútok. Kristus mu napriek ťažkej skúške nič neubral z utrpenia hoci mu prednášal svoje modlitby, a predsa verný Pánov mučeník píše, že: „*Uprostred týchto múk, ktoré u druhých obyčajne vyvolávajú hrôzu a zlomia ich, som vďaka Božej milosti naplnený útechou a radosťou: nie som totiž sám, lebo Kristus je tu so mnou.*“²⁵ Je to význačné svedectvo nádeje viery v Krista! K čomu Benedikt XVI. už len dodáva, že Kristus, ktorý zostúpil k zosnulým a tretieho dňa vstal zmŕtvych, je pre každého jedného z nás nádejou, lebo premieňa temnotu hrobu na svetlo večného života.²⁶

Preto sa s dôverou na neho obracajme v našom živote, no zvlášť v našich chorobách a bolestiach, lebo ak budeme zjednotení s ním, neprepukne v nás zlo, ale zvíťazí svetlo.²⁷

Uvedomte si, že ste podľa insbruckého biskupa Reinholda Stechera automobily – veteráni. O nich píše biskup vo svojej knihe *Anekdoty*. Je to jeho príhovor kňazom seniorom: „*Stalo sa to jedného prekrásneho neskorého jesenného popoludnia na priesmyku v Dolomitoch, z ktorého je široký výhľad na krajinu. Klukatou cestou hore sa štvorá nezvyčajná kolóna áut. Sú to automobily – veteráni, hlučné, drahé, staré vozidlá, z ktorých každý exemplár tvorí kúsok automobilových dejín. Serpentinu neprešli práve najvyššou rýchlosťou, ale zvládli to a zaparkovali pred odpočívadlom na vyvýšenine. Vodiči vystúpili. Skôr než sa vybrali ďalej, nazreli pod kapoty áut, prekontrolovali stav oleja, trošku sa občerstvili a vychutnávali krásny výhľad, ktorý sa im naskytol. K tejto scéne, milí spolubratia, smerujú teraz moje myšlienky. Aj tu je dnes stretnutie **veteránov**. V tejto sále parkujú výbehové modely kléru z hodne dávnych ročníkov. Nemajte mi, milí priatelia, toto prirovnanie za zlé. Ja sám sa počítam k podobným dávno vyslúženým vozidlám. A okrem toho - každý vie, že **deduškovia – automobily** sú hodnotné autá, sú to drahé konštrukcie a zároveň vysoko cenené zberateľské objekty.*“²⁸ Dúfam, že spolu s vami, milé sestry, tieto

---

²⁵ STECHER, R.: *Anekdoty zo života insbruckého otca biskupa*. Alfa konti, Bratislava: 1997, s. 37.

²⁶ Tamže.

²⁷ Tamže.

²⁸ STECHER, R.: *Anekdoty zo života insbruckého otca biskupa*. Alfa konti, Bratislava: 1997, s. 60 – 67.

myšlienky aj vás na týchto exercíciách naladia, aby ste „*najprv zdvihli kapotu*“ svojej duše a hodili v rozjímانيach „*láskavý a skúmaný pohľad do srdca*“ svojho ja, pričom môžete zistiť skutkový stav, čo to opravili, pritiahli. Len potom môžete vzhliadnuť šíravu krajiny pod sebou, ktorú už máte v prežitom živote za sebou. No svetlá – vzory a príklady – potrebujeme na horizonte všetci, aby sme sa raz dostali do večného života. Nedajme sa nahnevať, že naše auto už je nanič. Nepribuchnime od zlosti kapotu, že nás predbehol najmodernejší zázrak techniky, pokorne prijmime starobu, chorobu a nevládnošť. Neexistujú totiž problémy, ale chvála Pánu Bohu je dosť hodnotných plodov staroby.²⁹

Podakujem sa za svoju starobu, chorobu a nevládnošť! A buďme pripravení, že v nebi už nebude ani staroba, ani bolesť a trápenie.

Zo svojej životnej múdrosti napíšte niekomu, prosím, jeden pekný a dobrý vtíp, ktorý si pamätáte.

Kontemplujeme Ježišov bok

Pápež Benedikt XVI. sa 25. februára 2007 napoludnie, ako každú nedeľu, pomodlil spolu s veriacimi zhromaždenými na námestí sv. Petra, mariánsku modlitbu Anjel Pána. Pred ňou sa im prihovril týmito slovami: „*Drahí bratia a sestry, tohtoročné poslanstvo na Veľký pôst je inšpirované veršom Jánovho Evanjelia, ktorý je odkazom na mesiánske Zachariášovo proroctvo: Uvidia, koho prebodli (Jn, 19,37). Milovaný učeník, ktorý bol spolu s Máriou, Ježišovou matkou a s ďalšími ženami prítomný na Kalvárii, bol očitým svedkom, keď kopija prerazila Ježišov bok, z ktorého vyšla krv a voda (porov. Jn, 19, 31 – 34). Toto gesto vykonané neznámym rímskym vojakom, určené k zabudnutiu, zostalo tak hlboko vtačené do očí a srdca apoštola, že ho vniesol aj do svojho Evanjelia. Koľko obrátení sa udialo počas storočí vďaka tomuto výrečnému poslanstvu lásky, ktorú prijíma ten, koho pohľad sa*

---

²⁹ STECHER, R.: Anekdoty zo života insbruckého otca biskupa. Alfa konti, Bratislava: 1997, s. 60 – 67.

upiera na ukrižovaného Ježiša! Vstupujeme teda do veľkopôstneho obdobia so **zrakom** upretým na Ježišov bok.“³⁰

„V jeho smrti na križi sa uskutočňuje obrátenie sa Boha proti sebe samému, v ktorom sa daruje človeku, aby ho vyzdvihol a spasil – je to láska v jej najradikálnejšej podobe. Pohľad na Kristov prebodnutý bok, o ktorom hovorí Ján (porov. 19, 37), dosvedčuje to, čo bolo východiskovým bodom tejto encykliky: **Boh je láska (1 Jn 4, 8)**. Práve tu môžeme kontemplovať túto pravdu. A len vychádzajúc odtiaľto vieme definovať, čo je láska. Vďaka tomuto pohľadu kresťan nachádza cestu svojho života a svojho milovania. Uvedenému aktu sebaobetovania dal Ježiš trvalé sprítomnenie založením Eucharistie počas Poslednej večere. Už vtedy mal účasť na svojej smrti a zmŕtvychvstaní, keď dal svojim učeníkom v chlebe a víne seba samého, svoje telo a svoju krv ako novú mannu (porov. Jn 6, 31 – 33). Ak antický svet sníval, že pravým pokrmom človeka – teda tým, z čoho človek žije – by malo byť v podstate **logos**, večná myseľ, terajšie **Logos**, Kristus, sa ako láska stáva pre nás opravdivým pokrmom. Eucharistia nás vtahuje do aktu Ježišovej obety. Vtelené **Logos** neprijímame len statickým spôsobom, ale sme včlenení do dynamiky jeho dávania sa.“³¹

Pýtajme sa v tejto chvíli sami seba: Viem ešte vôbec dávať? Alebo myslím len na seba? Nech sa prijímaním Eucharistie utvrdím v tom, že budem sa vedieť vždy rozdávať!

„Ak kontemplujeme očami viery Ukrižovaného, môžeme do hĺbky pochopiť čo je hriech, aké tragické sú jeho dôsledky a zároveň aká nesmierne veľká je moc Pánovho odpustenia a milosrdenstva. Počas týchto dní Veľkého pôstu neoddelme svoje srdce od tohto tajomstva hlbokej ľudskosti a vysokej duchovnosti. Keď sa pozeráme na Krista, môžeme zároveň pocítiť, že On sa pozerá na nás. Ten, ktorého sme my sami prebodli svojimi vinami, neprestáva zaplavovať svet nevyčerpatelným prúdom milosrdnej lásky. Kiežby ľudstvo pochopilo, že iba z tohto prameňa možno načerpať duchovnú energiu, ktorá je nevyhnutná k budovaniu pokoja a toho šťastia,

³⁰ www.tkkbs.sk Zahraničný servis 25. februára 2007.

³¹ BENEDIKT XVI.: Deus caritas est, 12 – 13.

ktoré každá ľudská bytosť neprestajne hľadá. Prosme Pannu Máriu, ktorá bola zasiahnutá v duši pri kríži svojho Syna, aby nám vyprosila dar pevnej viery. Kiež nás vedie veľkopôstnym putovaním a nech nám pomáha opustiť všetko, čo nám bráni počúvať Krista a jeho slovo spásy.“³²

Lebo ak by sme už nechceli počúvať Krista, mohli by sme dopadnúť tak zle, ako ľudia z rozprávania insbruckého biskupa Reinholda Stechera: „*Spomínam si na jedného trubača požiaru v dedine môjho detstva, ktorý nebol nejakým veľkým umelcom v hre na svojom nástroji, a preto večer čo večer skúšal poplašný signál. A keď jedného večera skutočne horelo, ľudia boli na ten zvuk už tak zvyknutí, že nikto ho nebral vážne.“³³* A preto:

1. podnieťme sa ku kontemplácii Kristovho boku
2. cvičme sa, že by sme žiadny varovný signál nezanedbali, lebo diabol stále pokúša
3. vždy niečo na sebe vylepšujeme, veď napokon sme len slabí ľudia.

Vďační za možnosti, ktoré sa nám ponúkajú budíme:

1. zmysluplne presvedčiví
2. vnútorne vyrovnaní
3. pokojní
4. rozvážni.³⁴

S radosťou vždy volajme: „*Sláva ti, Kriste, ty Božie slovo*“!³⁵

---

³² www.tkkbs.sk Zahraničný servis 25. februára 2007.

³³ STECHER, R.: Anekdoty zo života insbruckého otca biskupa. Alfa konti, Bratislava: 1997, s. 19 - 23.

³⁴ Tamže.

³⁵ Lekcionár na nedele a sviatky I., cyklus C. SSV, Trnava: 2003, s. 82; 86; 95; 106. Lekcionár II. Feriálny lekcionár. SSV, Trnava: 1990, s. 169;183;202.

Láska rastie prostredníctvom lásky³⁶

Vatikánske vydavateľstvo *Libreria Editrice Vaticana* informovalo 31. januára 2006, že v priebehu piatich dní po uverejnení³⁷ pápežovej encykliky *Deus caritas est* sa predalo 500 000 výtlačkov. Riaditeľ tohto vydavateľstva, Claudio Rossini, pre *Vatikánsky rozhlas* povedal, že počet predaných exemplárov len potvrdzuje, akú silu majú slová pápeža Benedikta XVI. ako i jeho náuka o Božej láske, ktorá priťahuje toľkých ľudí.³⁸

Priťahuje téma Božej lásky aj mňa? Ak som praktický katolík, tak v centre našej pozornosti by táto téma mala mať svoje pevné miesto.

Pápež mi ňou len chce pomôcť, aby som žil lásku k Bohu ako aj k blížnemu, čo je možné! Tak to hlása aj Biblia. Táto láska „*tkvie v tom, že ja milujem – v Bohu a s Bohom – aj človeka, ktorý mi nie je príjemný alebo ktorého ani nepoznám.*“³⁹ Učme sa pozerat' na každého človeka z perspektívy Ježiša Krista, keď Jeho priateľ je aj mojím priateľom! Lenže ak však v mojom živote úplne chýba kontakt s Bohom, potom v druhom človeku nebudem vidieť blížneho ale len *druhého*, lebo som v ňom nespoznal Boží obraz. Alebo ak úplne vynechám pozornosť voči blížnemu a budem chcieť byť len *zbožný*, ktorý si plní svoje *náboženské povinnosti*, potom to bude svedčiť o tom, že sa vytratil môj vzťah k Bohu. A preto sa usilujme, aby sme videli, čo pre nás robí Boh a ako nás miluje.⁴⁰ Lebo „*len služba blížnemu otvára moje oči.*“⁴¹ Napríklad blahoslavená Matka Terézia z Kalkaty sa svojej schopnosti milovať blížneho stále novým spôsobom učila na stretnutiach s eucharistickým Pánom. A práve

---

³⁶ BENEDIKT XVI.: *Deus caritas est*, 18.

³⁷ Svätý Otec ju vydal 25. decembra 2005 na slávnosť Narodenia Pána v prvom roku svojho pontifikátu.

³⁸ Encyklika Benedikta XVI. *Deus caritas est* láme rekordy. In: *Život Cirkvi*, 13. ročník, č. 5, 3. februára 2006, s. 5.

³⁹ BENEDIKT XVI.: *Deus caritas est*, 18.

⁴⁰ BENEDIKT XVI.: *Deus caritas est*, 18.

⁴¹ Tamže.

toto stretnutie živilo jej realizmus a hĺbkku v službe blížnym. ⁴²
„*Láska rastie prostredníctvom lásky.*“ ⁴³

„*Osobitne celé mníšske hnutie už od svojich počiatkov so svätým Antonom, pustovníkom (+ 356), vyjadruje príklad služby lásky k blížnemu. V stretnutí sa z tváre do tváre s Bohom, ktorý je láska, pociťuje mních naliehavú potrebu premeniť svoj život na službu Bohu a blížnemu. Tak si možno vysvetliť vznik mnohých útulkov pre pocestných, nemocníc a domov pre chudobných, ktoré vznikli pri kláštoroch. Tak si možno vysvetliť aj ohromné iniciatívy na ľudský rozvoj a kresťanskú formáciu, určené predovšetkým tým najchudobnejším, o ktoré sa starali najskôr mníšske a žobravé rády a neskôr rôzne mužské i ženské rehoľné inštitúty v priebehu celých dejín Cirkvi.*“ ⁴⁴

Raz som videl na DVD americký film: *Pošli to ďalej*. Jeho dej ma fascinoval, a preto si dovoľím Vám ho teraz reprodukovať: Ide o príbeh siedmaka Trevora, ktorý na občianskej náuke dostane za úlohu žiť tak, aby zmenil, alebo poznačil svet okolo seba. Malý chlapec to vezme doslova: vymyslí vzorec – ja pomôžem tebe a spolu pomôžeme ďalším dvom a už sme v tom štyria. Tí ďalší štyria pomôžu ďalším štyrom, každý jednému a už sme v tom ôsmi. Sám ho začne praktizovať a dovlečie domov bezdomovca – matka je samozrejme z toho šokovaná; nenechá sa odradiť a vplýva na svoju matku natoľko, aby sa po rokoch stretla a zblížila so svojou matkou – alkoholičkou a pozvala ju k nim domov na oslavu narodenín. Matke chlapca sa to stále nepáči a samozrejme navštívi učiteľa a vytýka mu domácu úlohu na celý školský rok, ktorú dal deťom. Jej syn to však na to nedbá a stále to berie doslova a vážne. Keď ho ale príde natáčať regionálna televízia prizná, že on síce pomáha, ale ľudia nechcú ďalej pomáhať a teda nechcú to *posielat' ďalej* – čo je aj názov filmu. V okamihu, keď ale skončí nakrúcanie a Trevor má ísť domov, zistí, že starší kamaráti bijú jeho spolužiaka. Odloží bicykel a ide mu na pomoc, niekto z nich vytiahne nôž a zapichne ho do neho. Privolaná pomoc ho odvezie do nemocnice, ale lekári mu už nepomôžu a autor

---

⁴² Tamže.

⁴³ Tamže.

⁴⁴ Tamže, 40.

myšlienky *Pošli to ďalej* zomiera. No nezomiera iba jeho idea, po chlapcovej smrti sa pred domom jeho matky zhromažďujú ľudia so sviečkami v rukách, aby vyjadrili svoju vôľu, že chcú pokračovať v myšlienke: *Pošli to ďalej!* Čo? No predsa lásku! ⁴⁵

Nezabudnime preto na túto – nám tak blízku a vlastnú tému, ktorá nech je nám aj spolu so Svätým Otcom - prioritou našich snáh, čo bude konkrétnym vyjadrením vašich denných modlitieb: Živ Bože Otca Svätého, námestníka Kristovho!

Služba lásky (diakonia)

vysluhovanie sviatostí (leiturgia) a hlásanie Božieho slova (kerygma – martyria) – to sú tri úlohy, ktoré patria k najhlbšej podstate Cirkvi - navzájom sa podmieňujú a nemôžu byť od seba oddelené. ⁴⁶

„Cirkev, keďže je spoločenstvom, musí uskutočňovať lásku.“⁴⁷

Táto úloha sa od začiatku Cirkvi považovala za jej základné poslanie, ako o tom čítame vo Svätom písme: **„Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. Predávali pozemky a majetky a rozdeľovali ich všetkým, podľa toho, ako kto potreboval“** (Sk 2, 44 – 45). *Lukáš nám to hovorí v súvisie s istým druhom definície Cirkvi, v ktorej medzi ustanovujúce prvky zahrňa účasť na učení apoštolov, na bratskom spoločenstve (koinonia), na lámání chleba a na modlitbách* (porov. Sk 2, 42). “ ⁴⁸

S postupom rokov a rozširovaním Cirkvi sa služba lásky prejavovala sirotám, vdovám, väzňom, chorým a biednym každého druhu ako aj služba slova a hlásanie evanjelia. Lebo Cirkev nemôže zanedbávať službu lásky ako ani nemôže zanechať sviatosti a Božie slovo. Ako dôkaz poslúžia:

---

⁴⁵ ZEMKO, P.: Priority kresťana v treťom tisícročí (Kresťanský svetonázor I.). UCM, Trnava: 2006, s. 54.

⁴⁶ BENEDIKT XVI.: Deus caritas est, 25.

⁴⁷ Tamže, 20.

⁴⁸ Tamže.

- sv. Justín, mučeník (+ okolo roku 155), ktorý v kontexte nedeľnej liturgie kresťanov opisuje aj ich charitatívnu aktivitu zviazanú s Eucharistiou
- Tertulián, kresťanský spisovateľ (+ po roku 220), ktorý rozpráva o tom, ako starostlivosť kresťanov o biednych vyvoláva obdiv pohanov
- Sv. Ignác Antiochijský (+ približne roku 117), ktorý ohodnotil rímsku Cirkev ako tú, ktorá predsedá v láske, o čom možno predpokladať, že chcel istým spôsobom vyjadriť aj konkrétnu charitatívnu činnosť
- tzv. diakonie, ktoré sa od polovice IV. storočia ustálili v Egypte; sv. Gregor Veľký (+ 604) spomína diakonie v Neapole a v Ríme sú doložené od VII. – VIII. Storočia – a to podľa princípov kresťanského života predložených v *Skutkoch apoštolov*, čo našlo živé vyjadrenie v osobe sv. diakona Vavrince (+ 397)
- rímsky cisár Julián Apostata (+ 363), ktorého na kresťanstve dojímal jediný aspekt a tým bola charitatívna činnosť Cirkvi. Ako hovorieval, Galilejského ľudia sa týmto spôsobom stali populárnymi, preto chcel s nimi súperiť ale hlavne prekonať ich⁴⁹

Preto nesmie nikto v Cirkvi trpieť núdzu, lebo veď v Božej rodine veriacich vždy platia záväzné slová sv. Pavla z *Listu Galat'anom*: „**Kým teda máme čas, robme dobre všetkým, ale najmä členom rodiny veriacich**“ (**6, 10**)! A ak k týmto slovám Božieho slova pridáme ešte príbeh z podobenstva o milosrdnom Samaritánovi, univerzalita lásky sa pre nás stáva meradlom a nariadením, lebo sa obraciame na akéhokoľvek človeka v núdzi, ktorého sme stretli *náhodou* (porov. *Lk* 10, 31). Potom charita už nie je len akýsi druh dobročinnnej aktivity, ktorá sa môže nechať aj na iných, ale ide o *caritas agapé* – prekračujúca hranice Cirkvi. Charita

---

⁴⁹ BENEDIKT XVI.: *Deus caritas est*, 22 – 24.

patrí k prirodzenosti Cirkvi a je nepopierateľným prejavom jej podstaty.⁵⁰

Od XIX. storočia sa ale voči takto žitej charitatívnej činnosti Cirkvi vznáša námietka, ktorú aktuálne rozvinulo marxistické učenie: a to, že chudobní vraj nepotrebujú charitatívne diela, ale skôr spravodlivosť. Lenže učenie Cirkvi vždy bolo, že základnou úlohou štátu je zachovávanie spravodlivosti ako aj to, že cieľom spravodlivého spoločenského poriadku je zabezpečiť každému jeho účasť na spoločných dobrách. Avšak „*predstavitelia Cirkvi len postupne pochopili, že problém spravodlivej sociálnej štruktúry sa nastoľoval novým spôsobom. Nechýbali však ani priekopníci: jedným z nich bol napríklad biskup Ketteler z Mainzu (+ 1877). Ako odpoveď na konkrétne potreby vznikali krúžky, asociácie, jednoty, federácie a predovšetkým nové rehoľné kongregácie, ktoré v 19. storočí nastúpili do boja proti chudobe, chorobám a nevzdelanosti.*“

⁵¹ Objavilo sa aj Magistérium: Lev XIII. s encyklikou *Rerum novarum* z roku 1891; Pius XI. s encyklikou *Quadragesimo anno* z roku 1931; bl. Ján XXIII. s encyklikou *Mater et magistra* z roku 1961; Pavol VI. s encyklikou *Populorum progressio* z roku 1967 ako i s apoštolským listom *Octogesima adveniens* z roku 1971; Boží služobník Ján Pavol II. s trilógiou encyklík: *Laborem exercens* z roku 1981, *Sollicitudo rei socialis* z roku 1987 a *Centesimus annus* z roku 1991; Pápežská rada *Iustitia et pax* s *Kompendiom sociálnej náuky Cirkvi* z roku 2004. A napokon marxizmus síce predstavil svetovú revolúciu ako všeliak na sociálne problémy, lenže podľa tohto učenia malo ísť zrazu všetko lepším spôsobom, no tento sen sa rozplynul. V zložitej situácii sa práve „*sociálna náuka Cirkvi stala základným ukazovateľom, ponúkajúcim hodnotové orientácie aj mimo vlastných hraníc. Zoči – voči napredujúcemu rozvoju je potrebné tieto orientácie brať do úvahy v dialógu s tými, ktorí majú vážnu starosť o človeka a jeho svet.*“⁵²

---

⁵⁰ Tamže, 25.

⁵¹ BENEDIKT XVI.: *Deus caritas est*, 27.

⁵² Tamže.

Spolu s pápežom Benediktom XVI. dúfajme vo svete v obnovený dynamizmus, ktorý v ľudskej láske dá praktickú odpoveď na Božiu lásku.⁵³

V Katolíckych novinách čítame známy príbeh o nemeckom básnikovi Reinerovi Maria Rilke, ktorý počas pobytu v Paríži cestou na univerzitu často prechádzal rušnou ulicou, kde na jej rohu sedávala žobráčka a prosila o almužnu. Sedela vždy na tom istom mieste, nehybná ako socha a očami upretými na chodník. Básnik jej raz dal rozkvitnutú ružu – žena zodvihla oči, pozrela sa na básnika, s námahou vstala zo zeme, chytila mu ruku, pobožkala mu ju. Potom odišla, držiac si ružu na prsiach a týždeň ju na ulici nebolo vidieť. Na ôsmy deň sedela opäť na svojom mieste na rohu ulice. Tichá a nehybná ako vždy. Z čoho asi žila cez tie dni, keď od nikoho nič nedostala? – pýtala sa Francúzska básnika. Žila z ruže! – odpovedal básnik. Žila z toho, čo dostala pre svoje srdce a nie len pre svoje ruky – žila z lásky!⁵⁴

Prostriedky spoločenskej komunikácie napomáhajú prekonať vzdialenosť ohľadom promptnej pomoci vo všetkých potrebách núdznych akými sú:

1. utrpenie zapríčinené rôznymi formami hmotnej a duchovnej biedy
2. nedostatok potravín, šatstva, ubytovania, pohostinstva.

Svedčí o tom ďalší článok v tom istom čísle *Katolíckych novinách*, kde manželia Kurinovci na základe článku o nich v čísle 15/ 2008 teraz ďakujú nie len za rast peňazí na *Actualsocio úcte* (finančné dary od neznámych darcov, preplatky z inkasa), ktorý založili po schválení svojho duchovného otca v roku 2006 (stal sa prvým pravidelným prispievateľom), ale hlavne sú vďační za svedectvo viery v podobe SMS - iek, telefonátov, listov, dobrovoľných obiet.

---

⁵³ BENEDIKT XVI.: Deus caritas est, 1.

⁵⁴ Žije z ruže. In: Katolícke noviny, tradičné noviny moderného kresťana, roč. 123, č. 25, 22. júna 2008, s. 9.

Ale existuje aj chválihodná solidarita medzi všetkými národmi, štátnymi a humanitárnymi organizáciami prostredníctvom podpôr a daňových úľav, či fenomén dobrovoľníctva – vychovávajúc zvlášť u mladých ochotu nedávať len nejakú vec ale aj samých seba. A to aj v súčinnosti s inými kresťanskými či nekatolíckymi organizáciami.⁵⁵ U nás je to napr. medializovaná akcia *Úsmev ako dar* – pre deti z Detských domovov, *Dobrý anjel* – onkologicky postihnuté deti a iné.

Obetujme za diakonov (porov. Sk 6, 1 – 7)⁵⁶ *Litánie k Božskému Srdcu*, ako i za tých, čo pracujú alebo majú na starosti špeciálnu pastoračiu – Charitu, Rómov, migrantov a utečencov, chorých, ale i adopciu na diaľku, eRkárov, prednášateľov na stredných a Vysokých školách - zdravotníctva a sociálnej práce, ale pamätajme i na kňazov Oridinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR pracujúcich vo väzniciach, opatrovateľov a ošetrovateľov – jednoducho za každého, kto sa na úkor druhého neobohacuje, ale druhým robí konkrétnym spôsobom dobre.

„Čo môžem spraviť, aby i druhí boli spasení“⁵⁷

pýta sa Benedikt XVI. – a odpovedá: „*Nikto nežije sám. Nikto nehreší sám. Nikto nie je spasený sám. Do môjho života neustále vstupuje život tých druhých, v dobrom i v zlom.*“⁵⁸

---

⁵⁵ Porov. BENEDIKT XVI.: *Deus caritas est*, 30.

⁵⁶ „V tých dňoch, keď počet učeníkov rástol, Helenisti začali šomrať na Hebrejov, že pri každodennom obsluhovaní zanedbávajú ich vdovy. Preto Dvanásť zvolali zhromaždenie učeníkov a povedali: **Nie je správne, aby sme my zanedbávali Božie slovo a obsluhovali pri stoloch. Preto si, bratia, vyhlíadnite spomedzi seba sedem osvedčených mužov, plných Ducha a múdrosti, a na túto úlohu ustanovíme ich. My sa budeme celkom venovať modlitbe a službe slova.** Táto reč sa páčila celému zhromaždeniu a vyvolili si Štefana, muža plného viery a Ducha Svätého, ďalej Filipa, Prochora, Nikanora, Timona, Parmenáša a Mikuláša, prozelytu z Antiochie. Postavili ich pred apoštolov a oni sa modlili a vložili na nich ruky. Božie slovo sa širilo a počet učeníkov v Jeruzaleme veľmi rástol. Aj veľa kňazov poslušne prijalo vieru.“

⁵⁷ BENEDIKT XVI.: *Spe salvi*, 48.

⁵⁸ Tamže.

A preto sa ako kresťania nikdy nestaráme len sami o seba a svoju spásu, ale sa staráme aj o to, „čo môžem spraviť, aby i druhí boli spasení a aby aj druhým vyšla hviezda nádeje.“⁵⁹ Podľa slov žalmu: „O jedno prosím Pána a za tým túžim, aby som mohol bývať v dome Pánovom!“⁶⁰

Ba dokonca „potom budem môcť urobiť maximum aj pre svoju osobnú spásu.“⁶¹ Lebo „nikdy nie je príliš neskoro na dotyk srdca bližneho, ani to nikdy nie je zbytočné. Tým sa ujasňuje aj ďalší dôležitý prvok kresťanskej nádeje.“⁶²

Pretože naše ľudské životy sú medzi sebou hlboko spojené v jednom spoločenstve prostredníctvom mnohotvárných vplyvov,⁶³ usilujme sa, aby sme sa nielen my, ale aj druhí spasili – teda raz sa všetci dostali do neba!

Rodina Viktória a Jozefa Ulmových z Markovej v Poľsku sa rozhodla v čase Druhej svetovej vojny v roku 1942, v čase pogromu na Židov, ukryť dve rodiny – 8 ľudí. Všetci bývali na povale, pričom za nútený pobyt nič neplatili. Aj skrz veľké materiálne obtiaže sa im darilo žiť síce v núdzi, ale neboli nikdy hladní. Niektorí ich ale prezradili a všetkých šestnástich Židov i Poliakov Nemci zabili. Pričom Viktória mala o dva mesiace rodiť. Na otázku starostu: Prečo ste zabili aj deti, odpovedali, že aby obec s nimi nemala žiadne starosti. Potom vydrancovali ich majetok. Snáď nás napadne otázka, že načo bola ich obeta? Ved' nezachránili ani seba ani Židov! Ale spasili svoju dušu! Preto im v roku 1995 posmrtné udelili prestížny izraelský titul *Spravodlivý medzi národmi*; 24. marca 2004 na pamiatku 60. výročia popravy im odhalili pamätník, pričom v roku 2003 začal proces ich blahorečenia.⁶⁴

Viktória a Jozef Ulm žili a pomáhali v nádeji, že Boh im všetko odmení! Modlime sa, aby ich Cirkve čím skôr povýšila na

---

⁵⁹ Tamže.

⁶⁰ Ž 27, 4.

⁶¹ BENEDIKT XVI.: *Spe salvi*, 48.

⁶² Tamže.

⁶³ Tamže.

⁶⁴ *Láska silnejší než strach*. In: *Světlo*, týdeník Matice cyrilometodějské, roč. XVI., č. 15, s. 7 – 9.

slávu oltára! A nech sme aj my ochotní všetko urobiť pre svoju spásu ako i pre spásu svojho blížneho! No nikdy im nerobme zle, netešme sa z ich nezdaru, nedávajme im zlú radu a ani im nedávajme svojim životom zlý príklad. Lebo ako hovorí evanjelium, sami na to len doplatíme: „*Keď nečistý duch vyjde z človeka, blúdi po vyschnutých miestach a hľadá odpočinok, ale nenájde. Vtedy si povie: **Vrátim sa do svojho domu, odkiaľ som vyšiel.** Keď ta príde, nájde ho prázdny, vymetený a vyzdobený. Tu odíde, vezme so sebou sedem iných duchov horších, ako je sám, vojdú dnu a usídlia sa tam. A stav takého človeka je nakoniec horší, ako bol predtým. Tak to bude aj s týmto zlým pokolením.*“ (Mt 12, 43 – 45)

Prerozjímajme si tento text sv. evanjelia!

A preto ak nás aj niečo pohne, naštartuje, nahnevá, pamätajte na slová z listu sv. Pavla apoštola Efezanom, kde sa hovorí: „*Preto hovorím a dosvedčujem v Pánovi: Už nežite, ako žijú pohania, v márnosti svojho zmyšľania, so zatemneným rozumom, odcudzení Božiemu životu pre nevedomosť, ktorá sa ich zmocnila, a pre zaslepenosť ich srdca. Oni otupeli a oddali sa necudnosti a nenásytne žiadostivo páchajú každú nečistotu. Vy ste sa tak o Kristovi neučili, ak ste vôbec o ňom počuli a v ňom boli vyučení, ako je pravda v Ježišovi, že máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, a obnovovať sa duchovne premenou zmyšľania, obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti. Preto odložte lož a hovorte pravdu každý so svojim blížnym, veď sme si navzájom údmi. Hnevajte sa, ale nehrešte! Slnko nech nezapadá nad vašim hnevom; a nedávajte miesto diablove! Kto kradol, nech už nekradne, ale radšej nech pracuje a vlastnými rukami zarába, aby mal z čoho dať núdznemu. Z vašich úst nech nevyjde nijaké zlé slovo, ale iba dobré, na potrebné budovanie, aby prinášalo milosť tým, čo počúvajú. A nezarmucujte Svätého Božieho Ducha, v ktorom ste označení pečaťou na deň vykúpenia. Akákoľvek zatrpknutosť, hnev, rozhorčenie, krik a rúhanie aj každá iná zloba nech sú ďaleko od vás. Buďte k sebe navzájom láskavi a milosrdní,*

navzájom si odpúšťajte, ako aj vám odpustil Boh v Kristovi!“ (Ef 4, 17 – 32)

Pomodlime sa za život podľa evanjelia ⁶⁵ alebo trebárs túto **Krátku modlitbu na ďalšiu cestu:** ⁶⁶ „Moja cesta je Božia cesta, a všetky jeho cesty sú cesty lásky, radosti a blaha. Na mojej ceste ma vedie, inšpiruje a ochraňuje Boh. Božia prítomnosť je okolo mňa a vo mne na všetkých mojich cestách. V slobode, radosti a láske cestujem z miesta na miesto, z krajiny do krajiny. Boh ma vedie na kráľovskej ceste pokoja a naplnenia a všetky cesty robí cestami pokoja, krásy a harmónie. Bože, ďakujem ti.“ ⁶⁷

Mládež

V marci 2008 bol na návšteve USA Svätý Otec Benedikt XVI. Na stretnutí s mládežou sa priznal, že on ako malý chlapec mal zlú skúsenosť, lebo v Nemecku, odkiaľ pochádza, chceli pred neho postaviť nejaký vzor bez Boha. Vzor, ktorý sa síce istý čas úspešne šíril celou Európou a svetom, všetko vraždil a zabíjal, vypukla druhá svetová vojna, ale vďaka Bohu tento systém skončil. Svätý Otec sa na stretnutí s mládežou priznal, že tento zlý vzor mu zostal v pamäti. Ja pevne verím a dúfam, že v zmysle vášho dnešného obnoveného zasvätenia budete pamätať ešte na mládež – jej výchovu a dobro.

Lebo dnešnej mládeži sa viac ako inokedy stavia do popredia erotická láska. Lenže pápež Benedikt XVI. vysvetľuje (... Deus caritas est, s, 12 – 14!)

Preto vám chcem v dnešný deň predstaviť dobrý vzor belgického chlapca Hermana Wijnsa, ktorý keď sa pripravoval na 1. sväté prijímanie, chodil do kostola so svojimi rodičmi. Keď potom prišiel domov, pýtal sa rodičov: prečo ľudia chodia do kostola? Prečo je svätá omša? Čo to tam robí pán farár? A rodičia mu to doma

---

⁶⁵ Modlitebník pre verejnú pobožnosť, SSV, Trnava: 2001, s. 99 – 100.

⁶⁶ MURPHY, J.: Pravdy, ktoré zmenia váš život. Aktuell, Bratislava: 2001, 2004, s. 174.

⁶⁷ Cigáňa išli vešať a veľmi sa vzpíeral, trepal, takže mali sním čo dvaja robiť. Keď to videli cigánka, jeho žena okríkla ich: Nenúťte ho, keď nemá vôľu!

všetko vysvetľovali, lebo prvými učiteľmi viery sú vždy rodičia. Neskôr túto úlohu preberá škola a Cirkev. Herman bol malý chlapec a pán farár ho nechcel zobrať na 1. sväté prijímanie, že je veľmi maličký, nech ešte podrastie. Ale v škole pán učiteľ povedal, že je to veľmi usilovný a dobrý žiak. Síce nevie kresliť, nevie spievať, ale má dobré známky z počtov, z náboženstva, snaží sa, je poslušný. A tak teda pán farár kapituloval a zobral Hermana na Prvé sväté prijímanie. V tej chvíli si povedal: Pane Ježišu, budem žiť len pre teba. Ty si môj dobrý a krásny vzor a ja ťa chcem vo svojom živote nasledovať. Urobím všetko preto, aby som na teba nikdy v mojom živote nezabudol. A tak celá jeho rodina, všetci jeho kamaráti mohli pozorovať, že z Hermana sa po svätom prijímaní stal skutočne ešte lepší chlapec, ako bol predtým. Prihlásil sa aj za miništranta, rád sa chodil s ostatnými chlapcami hrať a zabávať. Pri jednej takejto hre spadol, vážne si poranil nohu a museli ho odviezť do nemocnice, kde ho operovali. Jeho zdravotný stav bol však stále horší a horší. Na druhý deň ho museli znovu operovať, až nakoniec lekári povedali jeho rodičom, že mu niet pomoci. Hermanovi rodičia sa zľakli a plakali pri svojom synovi, ktorý opätovne pakoval svoje predsavzatie, ktoré si dal pri Prvom svätom prijímaní: Tebe žijem, Ježiš môj, tebe, Ježiš, umieram. Tvoj som v živote i vo smrti. S týmito slovami Herman Wijns vo veku 10 rokov zomrel. Keď ho krátko po jeho smrti pochovávali, všetci boli prekvapení, že pri jeho pohrebe sa v ich mestečku, v časti Antverp v Belgicku, zastavil život. Obchodníci pozatvárali obchody, všetci išli na pohreb dobrého chlapca, ktorého poznali. Chceli ho účasťou na pohrebe odmeniť za jeho dobrotu, ktorú všetci mohli vnímať a preto sa išli zaňho pomodliť pri pohrebných obradoch. Dodnes, hoci už od jeho pohrebu uplynulo 60 rokov, je hrob tohto malého chlapca v Antverpách v Belgicku navštevovaný a krásne udržiavaný. Často tam chodia aj deti zo školy aj s rodičmi a pri jeho hrobe sa modlia k Pánu Bohu, aby boli dobrí a aby žili pre Pána Ježiša.

Prejav trojičnej lásky

Nedávno som dočítal mimoriadne milú knižôčku *Môj život s Renée*. Ide o autobiografiu významného slovenského diplomata,

vysokoškolského profesora, aktívneho exilového pracovníka Dr. Jozefa Augusta Mikuša so zameraním na jeho 45 ročné manželstvo s francúzskou Renée Perréal, s ktorou sa zosobášil 2. septembra 1946 v Bratislave. René sa narodila 15. februára 1910, pôsobila ako prekladateľka zo slovenčiny do francúzštiny ale aj ako vysokoškolská profesorka, za čo jej v roku 1961 Ministerstvo školstva Francúzskej republiky udelilo Napoleonov rad, zomrela 30. decembra 1991.⁶⁸ Profesor Mikuš hneď v úvode tejto svojej knihy napísal: *„Dobré manželstvo a rodina sú najvyššie mravné a spoločenské inštitúcie a hodnoty. Pre katolíkov je manželstvo sviatosť. Ak je šťastné, je Božím požehnaním na celý život. Toto je zmysel manželského sľubu vernosti. Keď sa osoby, ktoré si dali manželský sľub a dôveru, stretnú s nejakými ťažkosťami, nebudú podvádzať a nebudú sa klamať. Manželia, ktorí sa vzájomne milujú, nebudú si psychicky ani fyzicky ubližovať. Svoje manželstvo budú*

---

⁶⁸ Narodil sa 9. júla 1909 v Krivej. Vyštudoval právo v Bratislave a býval v známom katolíckom vysokoškolskom internáte Svoradove. Svoju kariéru začínal ako aktívny člen Európskej katolíckej študentskej asociácie, kde sa zoznámil so svojou neskoršou manželkou Renée – pochádzajúcou z Francúzska. Pracoval na Ministerstve zahraničia v Prahe, počas Druhej svetovej vojny na veľvyslanectve Slovenskej republiky v Ríme. Tu sa veľmi zblížil s vtedajším veľvyslancom SR vo [Vatikáne Karolom Sidorom](#). Pre svoje vyhranené postoje voči fašizmu mal v Ríme isté problémy, a preto bol preložený do Španielska. Tu pôsobil ako chargé d'affaires až do roku 1944. V marci 1944 začal pracovať v službách SNR v [Bratislave](#). Po skončení [vojny](#) sa zapojil do iniciatív podporujúcich demokratický politický vývoj na Slovensku. Kvôli tejto činnosti a aj kvôli svojej práci v diplomatických službách bol [komunistami](#) niekoľkokrát zatknutý a väznený Preto sa rozhodol emigrovať do zahraničia. Po dramatickom úteku cez Budapešť, Viedeň a Paríž sa nakoniec aj so svojou francúzskou manželkou Renée usadil v [Spojených štátoch amerických](#), kde získal občianstvo. Stal sa profesorom európskych dejín a medzinárodných vzťahov na univerzitách v New Yorku a v New Jersey. Popri tejto činnosti publikoval veľa článkov a napísal 16 kníh. Vo viacerých z nich sa venuje dejinám Slovenska v európskom kontexte, filozofii, diplomacii. Významne sa zapájal do slovenského exilového života. Stál pri založení [Svetového kongresu Slovákov](#). Po smrti manželky Renée sa rozhodol ako takmer deväťdesiatročný vrátiť na milovanú Oravu, domov do Krivej. Za svoje zásluhy bol ocenený Rádom Izabely Katolíckej, ktorý mu udelilo Španielske kráľovstvo a na Slovensku ho ocenili Pribinovým krížom I. triedy za celoživotné dielo v oblasti boja Slovákov za štátnu samostatnosť. Zomrel 19. mája 2005 v Krivej.

*pociťovať ako niečo nádherné a prirodzené. Preto, keď po dlhom šťastnom živote manžel stratí svoju manželku, vníma túto stratu ako katastrofálnu a náhlu osamotenosť. V týchto spomienkach chcem vypovedať o určitých dramatických udalostiach môjho života s Renée, výnimočnou ženou a manželkou. Zmieniť sa chcem aj o jej pomalom umieraní a o mojej samote.“*⁶⁹

Zo spomínaného úryvku ste určite mohli vypozerovať aké to len bolo pre oboch manželov mimoriadne veľké šťastie, keď dlhé roky spolu žili, pracovali, modlili sa pričom boli jedno srdce a jedna duša. Také by malo byť každé s Pánom Bohom žité spoločenstvo tu na zemi ako je napríklad Bohom spojené manželstvo, rodina ako i každé kresťanské spoločenstvo, Cirkev, spolok, organizácia – jednoducho Božie dielo. Áno, Boh sám je nám v tomto najlepším vzorom! Lebo totiž Najsvätejšia Trojica je jeden Boh, v ktorom je absolútne dokonalé spoločenstvo lásky Božských osôb: Otca i Syna i Ducha Svätého, ktoré sú si absolútne rovnaké, absolútne rovnocenné, absolútne rovnoznačné a absolútne dokonalé – pre naše spoločenstvá, ktoré vytvárame nenájdeme žiadny lepší vzor a príklad! Okrem toho sa musíme pokúšať znova a znova hlavne o to, aby sme vo svojom živote nasledovali akokoľvek nedokonalu, relatívne, hoci len čiastočne a predsa pokorne, trpezlivo tú absolútne dokonalú plodnú a oslobodzujúcu komunikáciu lásky, ktorá je medzi Božskými osobami vo vnútri a patrí k podstate Najsvätejšej Trojice. Len preto môžeme dnes takto sviatočne a slávnostne oslavovať Pána Boha ako svojho Boha. Pričom platí aj opačná pravda, že kdekoľvek sa podarí naviazať komunikácia – t. j. dobrý vzťah medzi nami ľuďmi, je v tom niečo sviatočné a slávnostné – čo by nám tak veľmi malo vždy pripomínať Pána Boha a Cirkev.⁷⁰

Nezabudnime dnes a ani zajtra, že sme kresťania, ktorí žijú len preto, že v nás je Bohom naplánovaná jednota! Ďakujme Pánu Bohu, že je jeden Boh v troch osobách a pre naše spoločenstvá – manželstvá, rodiny, obec, štát, cirkev, farnosť, rehoľné spoločenstvo je dostupným vzorom a príkladom, ktorý by sme mali vo svojom

---

⁶⁹ MIKUŠ, J., A.: *Môj život s Renée*. Lúč, vydateľské družstvo, Bratislava: 2002, s. 7.

⁷⁰ RICHTER, K.: *Liturgie a život*. Vyšehrad, Praha: 2003, s. 172.

každodennom praktickom kresťansko – katolíckom živote nasledovať! Prosme, že by sa nik v našom spoločenstve necítil cudzí, navyše, zbytočný, neželaný, odmietnutý, nepotrebný, znevažovaný, vysmievaný, zneuctovaný, ohováraný či osočovaný, ale každý nech cez nás cíti Trojjediného Boha a hlavne jeho univerzálnu lásku. Lebo všetci sme Boží a každý je adresátom Božej lásky. Ako nám to nádherne píše vo svojom prvej encyklike Svätý Otec Benedikt XVI.: „*Pretože nás Boh miloval ako prvý (porov. 1 Jn 4, 10), láska už nie je iba **prikázaním**, ale odpoveďou na dar lásky, s ktorým nám Boh ide v ústrety. Vo svete, v ktorom sa s Božím menom spája neraz pomsta, či dokonca povinnosť nenávidieť a konať násilie, je toto posolstvo veľmi aktuálne a má veľmi konkrétny význam. Preto v mojej prvej encyklike by som chcel hovoriť o láske, ktorou nás Boh zahŕňa a ktorú my máme odovzdávať druhým.*“⁷¹

Avšak to nie je len úloha každého jednotlivca, ale celého cirkevného spoločenstva,⁷² lebo podľa Božieho služobníka Jána Pavla II. a jeho encykliky *Ut unum sint* je pre lepší rozvoj sveta nevyhnutný spoločný hlas všetkých kresťanov, ktorý je potrebný kvôli zasadzovaniu sa za rešpektovanie práv a potrieb všetkých no najmä chudobných, ponízaných a bezbranných.⁷³

Ba dokonca Benedikt XVI. kladie úlohu všetkým biskupom, že by ako nástupcovia apoštolov niesli hlavnú zodpovednosť za Cirkev, ktorá „*ako Božia rodina musí byť dnes tak ako včera miestom vzájomnej pomoci a zároveň miestom ochoty slúžiť všetkým, ktorí potrebujú pomoc v núdzi, aj keď nepatria do Cirkvi.*“⁷⁴ A to preto, lebo podľa sv. Augustína: *Ak vidíš lásku, vidíš Najsvätejšiu Trojicu.*“⁷⁵ čo pápež vysvetľuje tým, že ide o plán Otca, ktorý z lásky poslal na svet svojho Syna, ktorý keď zomieral odovzdal ducha, čo bolo predohrou prijatia daru Ducha Svätého, čím „*sa splnil prísľub **prúdov živej vody**, ktoré vďaka vyliatiu Ducha Svätého mali vytrysknúť v srdciach veriacich (porov. Jn 7, 38 – 39). Duch Svätý*

---

⁷¹ BENEDIKT XVI.: Deus caritas est, 1.

⁷² Tamže, 20.

⁷³ Tamže, 30.

⁷⁴ Tamže, 32.

⁷⁵ Tamže, 19.

je totiž vnútornou silou, ktorá zosúladuje ich srdcia s Kristovým srdcom a podnecuje ich, aby milovali bratov tak, ako ich miloval on, keď sa sklonil, aby umyl učeníkom nohy (porov. Jn 13, 1 – 13), a najmä keď dal svoj život za všetkých (porov. Jn 13, 1; 15, 13).“⁷⁶

Žíme teda lásku podľa vzoru Najsvätejšej Trojice! Približne tak ako Pavlína Haidrová. Je z Rakúska a 31 rokov pracovala v Brazílii, kde sa spolu s ostatnými ženami zo Združenia sestier *Carita socialis* venovala ľuďom na okraji spoločnosti, kam prišli ako pomocníčky miestneho biskupa. Organizuje im kurzy šitia, varenia, spracovávanía liečivých bylín, vybavuje im vodu a sociálne vybavenie, ale organizuje i modlitbu ruženca, biblické krúžky vo farnosti, ľuďom triediacim odpadky na smetisku organizuje samosprávu. O svojom živote hovorí, že všetko začalo v rodine, kde sa spolu všetci denne modlili a chodili spolu na sv. omšu. A potom to bola jedna skúsenosť s dievčaťom v domove: Nemám nikoho, kto by ma mal rád – vzlykala 15 ročná Lucia: Moji rodičia ma opustili ešte ako malé dieťa, putovala som z domova do domova, 12 ročná som utiekla a žila na ulici, kde ma využívala banda chalanov, potom ma chytila polícia a dali znova do domova. Nikto ma na celom svete nemá rád. A tak sa Pavlína opýtala sama seba: Koľko je takých ľudí, ktorí sa cítia ako nemilovaní? Koľko je zúfalých? Nemohla by si týchto ľudí milovať? A urobila to!⁷⁷

Milovaní, čo nám bráni, aby sme svojich blížnych milovali a pomáhali im aj my? Veď sme spoločenstvom bratov a sestier, sme Božia rodina, ktorú zhromaždila Láska Najsvätejšej Trojice. Ju dnes oslavujeme, ale robme tak nielen dnes no každý deň!

Nové pochopenie

Benedikt XVI. už ako kardinál – prefekt Kongregácie pre náuku viery –dával ako blízky spolupracovník pápeža, Božieho služobníka Jána Pavla II., dobrý smer v Cirkvi. Dokumentuje to aj

---

⁷⁶ Tamže.

⁷⁷ GASPARIOVÁ, A.: Chudí jsou moji učitelé. In: Světlo. Týdeník Matice cyrilometodějské, roč. XIV, č. 6, 12. února 2006, s. 6 – 8.

jeho kniha *Duch liturgie*. Preto si myslím, že si môžeme byť všetci viac ako istí, že ak si ho vybral skrze voľbu kardinálov Duch Svätý, aj ako pápež určite nám v Cirkvi dá „dobrý smer“. V tomto duchu už akosi upokojujúco pôsobia slová z *Predslovu* Ratzingerovej knihy *Duch liturgie*, kde sa priznáva, že jednou z prvých kníh, ktorú čítal na začiatku svojho teologického štúdia v roku 1946 bola knižka Romana Guardiniho *O duchu liturgie*. Ona spustila tzv. *liturgické hnutie* v Nemecku. Súčasný pápež doslova píše toto: „Práve spomenutá knižočka podnietila novú snahu o **podstatnejšie** (obľúbené Guardiniho slovo) slávenie liturgie; bola to snaha lepšie liturgiu pochopiť z hľadiska jej vnútorných požiadaviek, vnútornej formy, snaha pochopiť ju ako samotným Duchom Svätým vytvorenú a vedenú modlitbou Cirkvi, prostredníctvom ktorej je Kristus stále a nanovo s nami, a cez ktorú vstupuje do nášho života. Chcel by som uviesť príklad, ktorý síce ako mnohé príklady pokrívava, no pomáha problém pochopiť. Dalo by sa povedať, že vtedajšia liturgia (v roku 1918) sa v istom ohľade podobala freske. Freske síce zachovanej, no úplne zakrytej neskoršou vrstvou omietky: v misáli, z ktorého kňaz slávi sv. omšu, bola síce zachytená jej skutočná, pôvodná podoba, ale v dôsledku súkromných pobožností a kvôli rozličným formám modlitieb zostala pred veriacimi naďalej ukrytá. Liturgické hnutie a nakoniec Druhý vatikánsky koncil definitívne odkryli túto fresku a my sme zrazu zostali užasnutí stáť pred krásou jej farieb a tvarov. No medzitým sa kvôli klimatickým podmienkam, či neustálym reštauráciám a rekonštrukciám poškodila. Keby sa ihneď nespravilo niečo, čo by zastavilo tieto škodlivé vplyvy, hrozilo by jej úplné zničenie. Samozrejme, riešením nemohla byť ďalšia omietka. Pomôcť mohol len nový prístup plný úcty. Úsilie nanovo pochopiť jej výpoveď a jej pravdivosť, bez ktorých by sa jej znovuodkrytie stalo prvým krokom k jej zničeniu a strate. Cieľom tejto knihy, ktorú predkladám verejnosti, je práve toto: dopomôcť k takémuto novému pochopeniu.“⁷⁸

A tak skúsme sa vydať na cestu vedený myšlienkami pápeža Benedikta XVI. k onomu novému pochopeniu - ohľadom oltára

---

⁷⁸ RATZINGER, J.: *Duch liturgie*, Dobrá kniha, Trnava: 2005, s. 5 – 6.

a liturgického smeru modlitby, ako o tom píše v 3. kapitole v už vyššie spomínanej publikácie takto:⁷⁹

1. „*modlitba smerom na východ bola tradovaná od počiatku a prejavovala podstatný prejav kresťanskej syntézy kozmu a dejín, syntézy jedinečného základu spásonosných dejín a ich smerovania k prichádzajúcemu*

Pánovi. “⁸⁰ Židia a mohamedáni sa dodnes modlia smerom k centrálnemu miestu zjavenia – k Bohu, ktorý sa nám ukázal. V našom západnom kresťanskom svete zasa prevládlo abstraktné myslenie, že Boh je duchovný a je všade, čo znamená, že modliť sa môžeme všade a Boh je nám dostupný na každom mieste. Naša modlitba sa tak chápe ako pridávanie sa k procesii všetkých národov k Bohu⁸¹

2. V 20. storočí z topografických výskumov vyplynulo, že „*Chrám sv. Petra bol umiestnený na Západ. Ak chcel celebrujúci kňaz – podľa požiadavky kresťanskej modlitebnej tradície – hľadieť na východ, musel pozerat' k ľudu*“⁸² - túto formu prevzalo liturgické hnutie v 20. storočí a *Druhý vatikánsky koncil* s tým, že všade sa začali stavať oltáre *versus populum* - smerom k ľudu. A presadila sa myšlienka, že len toto zodpovedá zmyslu kresťanskej liturgie, požiadavke aktívnej účasti podľa pravzoru Poslednej večere. Čo ale neznamená len vonkajšie usporiadanie liturgických miest, no aj novú ideu podstaty liturgie ako spoločnej večere. Zmysel rímskej baziliky a skutočnosť, kam umiestnila oltár, sú nepochopené a predstava Ježišovej večere zostala nejasná. Lebo podľa Louisa Bouyera v prvokresťanskej dobe predsedajúci nikdy nemal pri stolovaní svoje miesto oproti hodujúcim. Všetci totiž ležali alebo sedeli na vonkajšej strane stola v tvare sigmy poprípade pri stole v tvare

---

⁷⁹ Tamže, s. 59 – 67.

⁸⁰ Tamže.

⁸¹ Tamže.

⁸² RATZINGER, J.: Duch liturgie, Dobrá kniha, Trnava: 2005, s. 59 – 67.

podkovy, čo vyjadrovalo charakter spoločenstva, že všetci boli na tej istej strane stola.⁸³

3. Profesor Cyril Vogel k tomu dodáva, že dôraz sa vždy kládol na to, aby kňaz recitoval slová eucharistickej modlitby, podobne ako všetky ostatné, smerom na východ. „*Hoci by aj postavenie kostola kňazovi dovoľovalo byť pri oltári obrátený smerom k ľudu, tak nesmieme zabúdať na to, že nielen kňaz sa otáčal smerom na východ, ale spolu s ním aj celé zhromaždenie.*“⁸⁴
4. „*Tieto súvislosti boli v novovekej architektúre a novovekom liturgickom živote zahmlené, prípadne sa úplne vytratili zo zretel'a. Len takto môžeme vysvetliť skutočnosť, že spoločný smer kňazskej modlitby a modlitby ľudu vôbec bol označovaný ako **slávenie smerom k stene** či **chrptom k ľudu**. Tým sa tento spôsob samozrejme predstavil ako absurdný a úplne neprijateľný.*“⁸⁵ Pričom spoločný obrat smerom na východ neznamenal, *slávenie k stene*, alebo že kňaz ukazuje ľudu svoj chrbát, ale ako v synagóge sa spoločne hľadelo smerom k Jeruzalemu, podobne podľa J. A. Jungmanna išlo o spoločný smer kňaza i ľudu, ktorí v spoločnej procesii putujú k Pánovi. Neuzatvárajú sa do kruhu, nehľadia na seba, ale vydávajú sa na Východ smerom ku Kristovi, ktorý im vychádza v ústrety. Lenže „*večera – predstavovaná aj na novovekých obrazoch –*“⁸⁶ sa „*stala normatívnou myšlienkou kresťanskej liturgickej slávnosti. Skutočne nastúpila klerikalizácia, akej predtým nebolo. Kňaz – predsedajúci , ako ho radšej nazývajú – sa stal zrazu vzťažným bodom všetkého. Všetko sa sústreďuje na neho. Jeho treba vidieť, zúčastňovať sa na jeho liturgickom konaní, jemu odpovedať; na jeho tvorivosti spočíva všetko... Čoraz menej je v zornom uhle Boh, stále dôležitejším sa stáva to, čo robia ľudia, ktorí sa tu stretávajú a už sa nechcú podriaďovať*

---

⁸³ Tamže.

⁸⁴ RATZINGER, J.: Duch liturgie, Dobrá kniha, Trnava: 2005, s. 59 – 67.

⁸⁵ Tamže.

⁸⁶ Tamže.

nejakej stanovenej schéme. Obrátenie kňaza smerom k ľudu tak vytvára spoločenstvo uzavreté v kruhu do seba. Už sa neotvára – zhládiska svojej podoby – smerom dopredu alebo hore, ale uzatvára sa do seba. ..

Z vypovedaného je nám jasné, že kardinál Ratzinger bol veľkým odborníkom aj v prežívaní viery skrze liturgiu. A nakoľko bol jedným z popredných mužov Vatikánu po *Druhom vatikánskom koncile* nekonštatuje v svojej publikácii len to, čo je „zlé“, romanticky nesníva o tom čo tu bolo pekné a teraz je už dávno preč, ale dáva riešenie - nanovo hľadá a vyjadruje podstatu, o ktorú ide hovoriac:

- bolo potrebné oltár priblížiť ľudu, lebo bol už od neho veľmi vzdialený, čím sa dómy mohli prinavrátiť tradícii, ktorú predstavoval oltár sv. Kríža umiestnený v prechode medzi presbytériom a loďou
- bolo dôležité dať vyniknúť miestu bohoslužbe slova popri eucharistickej bohoslužbe, kde je aj veľmi dôležité postavenie ohlasovateľa voči poslucháčovi, ktorého mám pred sebou
- v modlitbách dnes ide o spoločný pohľad jedným smerom - k Pánovi, nejde o dialóg, ale o spoločnú cestu, poklonu, púť smerom k Prichádzajúcemu.⁸⁷

---

⁸⁷ Porov. RATZINGER, J.: Duch liturgie, Dobrá kniha, Trnava: 2005, s. 59 – 67.

Záver

Na záver sa pýtajme sami seba: Pochopili sme správne tieto pápežove slová? Ak áno, potom sme sa utvrdili v tom, že nás Svätý Otec, Benedikt XVI. bude skutočne podnecovať nanovo pochopiť vieru a správne uskutočňovať jej vyjadrovacie formy. Ako sám napísal: „zámer, ktorý ma k tejto knihe viedol, by bol vrchovato naplnený.“⁸⁸

Na záver už len dodávam, že nikomu sa hádam tak nepodarilo oceniť starú tridentskú liturgiu, ako práve kardinálovi Jozefovi Ratzingerovi tým, že už ako pápež dovolil globálne v celej Katolíckej cirkvi a nie len špecificky výnimočne niekde (Ján Pavol II. udelil výnimky iba niektorým spoločenstvám; napr. v Lubline, Spoločenstvu sv. Pia X. pre navrátenie lefēbristov, ktorých musel exkomunikovať pre biskupské vysviacky – sine mandato apostolico) – síce zatiaľ len pokusne na tri roky – znovu používať nikdy nezrušenú a teraz ako druhú formu latinského liturgického slávenia podľa Misála sv. Pia. V., ktorú si vy starší dobre pamätáte a my mladší sa ju budeme musieť naučiť, ak to budú veriaci vyžadovať a ak aj oni budú latinské odpovede perfektne ovládať – píše sa v apoštolskom liste Benedikta XVI.

Zamyslime sa a zaspomínajme si na krásu starej a stále dobrej latinskej liturgie a ako Svätý Otec: hľadajme pozitíva ale i negatíva. Sformulujme si na záver svojho spomínania modlitbu: napr. za Sv. Otca, za krásu latinčiny a gregoriánskeho chorálu, za uskutočnenie reformy Druhého vatikánskeho koncilu, za krásnu a zrozumiteľnú liturgiu v reči ľudu, za liturgický priestor – kostol, kaplnku.

„Záverečný pozdrav...

je zverením poslania, ktoré podnecuje kresťana, aby sa angažoval za ohlasovanie evanjelia a kresťanské formovanie spoločnosti* (Mane nobiscum Domine, 24). Práve IV. kapitola listu Mane nobiscum Domine hovorí o misijnom princípe a pláne.

---

⁸⁸ Tamže, s. 5 – 6.

Stretnutie s Kristom nie je talent, ktorý možno zahrabať, ale je potrebné, aby v činoch a slovách priniesol svoje ovocie... Misia značí prinášať Krista vierohodným spôsobom do rôznych oblastí života – práce, námahy, utrpenia, aby sa Duch evanjelia stal kvasom dejín a plánom ľudských vzťahov, charakterizovaných solidaritou a pokojom... Ako ohlasovať Krista?... Ako svedčiť o ňom?... Ako sa zúčastňovať na poslaní Cirkvi a prekonať nebezpečenstvo individualizmu?... Potrebujeme misijný chlieb. Pekným obrazom toho je jedlo, ktoré dostal Eliáš, aby pokračoval vo svojom poslaní a nepodľahol ťažkostiam cesty: **„posilnený týmto pokrmom, išiel štyridsať dní a štyridsať nocí až k Božiemu vrchu Horeb“** (1Kr 19, 8).“⁸⁹ Pre nás tým misijným chlebom môže byť aj náuka: „...Ježišovi učeníci sa obávajú o zástup, ktorý, túžiac po jeho slovách, ho nasledoval až na pustatinu, a radia mu: **„Dimitte turbas – Rozpusť zástupy...“** (Lk 9, 12). Zrejme sa báli a skutočne nevedeli, akým spôsobom nasýtiť taký veľký zástup. Podobný nepokoj sa môže objaviť aj v našich srdciach, keď sme bezradní z množstva problémov... V takomto prípade je úloha načrieť do novej **fantázie lásky**, ktorá sa neprejavuje iba v účinnejších formách poskytnutej pomoci, ale ešte viac v schopnosti byť blízko pri biednych a umožniť im zažiť skutočnosť, že každé kresťanské spoločenstvo môžu považovať za svoj domov. (porov. Ján Pavol II.: apoštolský list Novo millenio ineunte /6. januára 2001/, AAS 93 /2001/, 303). Ježiš má však aj vlastný spôsob riešenia problémov. Ako keby apoštolov provokoval, keď im hovorí: **„Vy im dajte jest!“** (Lk 9, 13). Koniec tejto udalosti dobre poznáme: **„I jedli a všetci sa nasýtili, ba ešte sa nazbieralo dvanásť košov odrobín, čo po nich zostali“** (Lk 9, 17). A táto hojnosť je prítomná v Cirkvi aj dnes.“⁹⁰

„...Preto ,Cirkev prísne zakazuje donucovať niekoho k viere alebo ho k nej privádzať a lákať nevhodným spôsobom a rovnako dôrazne sa domáha práva, aby nik nebol odstrašovaný od viery nespravodlivým šikanovaním“ (DRUHÝ VATIKÁNSKY

---

⁸⁹ KONGREGÁCIA PRE BOŽÍ KULT A DISCIPLÍNU SVIATOSTÍ: Rok Eucharistie. Odporúčania a návrhy. Spolok svätého Vojtecha – VOJTECH, spol. s r.o., Trnava: 2005, s. 43 – 44.

⁹⁰ JÁN PAVOL II.: Pastores gregis. Posynodálna apoštolská exhortácia. Spolok svätého Vojtecha – VOJTECH, spol. s r.o., Trnava: 2006, s. 166.

KONCIL: *Ad gentes*, 13). ...ale predovšetkým silou Božieho slova (DRUHÝ VATIKÁNSKY KONCIL: *Dignitatis humanae*, 11)...Počnúc dňom Turíc je ten, kto naplno prijme vieru, začlenený do spoločenstva veriacich: **„prijali jeho [Petrovo] slovo a dali sa pokrstiť; a v ten deň sa pridalo asi tritisíc duší“** (Sk 2, 41). Už od počiatku sa evanjelium ohlasuje v sile Ducha všetkým ľuďom, aby uverili a stali sa Kristovými učeníkmi a členmi jeho Cirkvi. Aj v patristickej literatúre nachádzame časté výzvy, aby sa uskutočňovalo poslanie, ktoré Kristus zveril učeníkom. (Porov. Napr. KLEMENT ALEXANDRIJSKÝ: *Protreptico IX*, 87, 3 – 4 /*Sources chrétiennes*, 2, 154/; AURELIUS AUGUSTUS: *Sermo 14*, D [= 352 A], 3 /*Nuova Biblioteca Agostiniana*, XXXVú1, 269 – 271/). ...ide o ustavičnú zmenu myslenia a skutkov, aby sa dosahovala čoraz hlbšia identifikácia s Kristom (porov. Gal 2, 20), ku ktorej sú pozvaní predovšetkým pokrstení. Taký je prvoradý význam výzvy, ktorú vyslovil Ježiš: **„Kajajte sa a verte evanjeliu“** (Mk 1, 15; porov. Mt 4, 17). Kresťanský duch je vždy oživovaný zápalom priviesť celé ľudstvo ku Kristovi v Cirkvi. No zaradenie nových členov do Cirkvi neznamená rozširovanie mocenskej skupiny, ale znamená to vstup do siete priateľstva s Kristom, spájajúcej nebo a zem, rôzne kontinenty a epochy. Značí to dar spoločenstva s Kristom, ktorý je **„novým životom“**, oduševňovaným láskou a úsilím o spravodlivosť. Cirkev je nástrojom - **„semenom a počiatkom“** (DRUHÝ VATIKÁNSKY KONCIL: *Lumen gentium*, 5.) – Božieho kráľovstva, nie politickou utópiou. Už teraz je prítomnosťou Boha v dejinách a nesie v sebe aj pravú budúcnosť, tú definitívnu, v ktorej on bude **„všetko vo všetkom“** (1Kor 15, 28). Táto prítomnosť je nutná, lebo iba Boh môže priniesť svetu skutočný pokoj a spravodlivosť. Božie kráľovstvo nie je – ako dnes niektorí tvrdia – všeobecná skutočnosť, ktorá presahuje všetky náboženské skúsenosti a tradície a ku ktorej majú smerovať ako k univerzálnemu spoločenstvu všetkých hľadajúcich Boha bez rozdielu. Božie kráľovstvo je predovšetkým osoba, ktorá má tvár a meno Ježiša z Nazareta, ktorý je obrazom neviditeľného Boha. (Porov. JÁN PAVOL II.: *Redemptoris missio*, 18) Preto každý oslobodený pohyb ľudského srdca smerom k Bohu a k jeho kráľovstvu nemôže už zo svojej povahy neviestť ku Kristovi a nebyť zameraný na vstup do jeho Cirkvi, ktorá je účinným znamením tohto kráľovstva. Cirkev je teda nositeľkou Božej prítomnosti, a preto aj

nástrojom humanizácie človeka a sveta. Šírenie Cirkvi v dejinách... je službou v Božej prítomnosti prostredníctvom jeho kráľovstva... Samotná... Kristova láska... predstavuje dobro, o ktoré sa nemožno usilovať oddelene od úsilia poznať a slobodne prijať plnosť spásy, ktorú Boh v Cirkvi ponúka človeku... Naopak, práve táto láska podnecuje Kristových učeníkov ohlasovať všetkým ľuďom spasiteľnú pravdu (DRUHÝ VATIKÁNSKY KONCIL: Gaudium et spes, 28; porov. PAVOL VI.: Evangelii nuntiandi, 24.) Táto láska je vzácnou pečaťou Ducha Svätého, ktorý ako protagonista evanjelizácie (porov. JÁN PAVOL II.: Redemptoris missio, 21 – 30) neprestáva pohýnať srdcia, aby ohlasovali evanjelium, a otvárať ich, aby ho prijali. Je to láska, ktorá žije v srdci Cirkvi a odtiaľ sa šíri ako oheň až na hranice zeme, kým nedosiahne srdce každého človeka. Celé srdce človeka vskutku očakáva stretnutie s Ježišom Kristom. “

„Cirkev je ako celok, i jej pastieri sa musia podobne ako Kristus vydať na cestu, aby vyviedli ľudí z púšte na miesto života, k priateľstvu s Božím Synom, k tomu, ktorý nám dáva život v plnosti“ (BENEDIKT XVI.: homília na svätej omši na začiatok pontifikátu)“

*„Kto ohlasuje evanjelium, má účasť na láske Krista, ktorý nás miloval a ktorý sa za nás obetoval (porov. Ef 5, 2). Stáva sa jeho vyslancom a v Kristovom mene volá: Zmierte sa s Bohom! (porov. 2 Kor 5, 20). Milosrdná láska je vyjadrením vďačnosti vychádzajúcej z ľudského srdca, ktoré sa otvorilo láske darovanej Ježišom Kristom, je to láska, **„ktorá sa skrze vesmír otvára dokorán“** (DANTE ALIGHIERI: Božská komédia, Raj, XXXIII, 87). To vysvetľuje zápal, dôveru a úprimnosť (parrhesia), ktoré sa prejavili v ohlasovaní apoštolov (porov. Sk 4, 31; 9, 27 – 28; 26, 26 ...) a ktoré pocítil kráľ Agrippa, keď počúval Pavla: **„Bez mála by si ma presvedčil, aby som sa stal kresťanom“** (Sk 26, 28). Evanjelizácia sa neuskutočňuje len prostredníctvom verejného ohlasovania evanjelia, ani nie iba prostredníctvom verejnoprospešných diel, ale aj cez osobné svedectvo, ktoré je vždy veľmi účinným spôsobom evanjelizácie. Vskutku, **„okrem všeobecného hlásania evanjelia ostáva v platnosti a zachováva si svoju dôležitosť aj iná osobná forma, keď totiž jedna osoba ohlasuje evanjelium druhej... Nemali by sa vyskytovať prípady, v ktorých by naliehavosť hlásať radostnú***

zvest' celým masám ľudí spôsobila, že sa zabudne na osobné hlásanie evanjelia, ktoré preniká do osobného svedomia pre zvláštnu účinnosť pri tom použitých slov.' (PAVOL VI.: Evangelii nuntiandi, 46) *V každom prípade treba pripomenúť, že pri odovzdávaní evanjelia musia byť slová neoddeliteľne spojené so svedectvom života; (porov. DRUHÝ VATIKÁNSKY KONCIL: Lumen gentium, 35) aby svetlo pravdy mohlo ožiarit' všetkých ľudí, je predovšetkým potrebné svedectvo... Ak sú slová vyvrátené správaním, len ťažko budú prijaté. No ani svedectvo nestačí, pretože ,aj to najkrajšie svedectvo sa ukáže nedostatočné, aj nebude osvietené a ozrejmene. Peter to rád pripomínal: treba zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás (1 Pt 3, 15), jasným a nepochybným hlásaním Pána Ježiša'.* (PAVOL VI.: Evangelii nuntiandi, 22)
...*Preto pápež BENEDIKT XVI. pripomína, že ,ohlasovanie evanjelia a vydávanie svedectva je prvoradá služba, ktorú môžu kresťania poskytnúť každému človeku i celému ľudskému pokoleniu, lebo sú povolani všetkým odovzdať Božiu lásku, ktorá sa v plnosti zjavila v jedinom Spasiteľovi sveta, Ježišovi Kristovi' (BENEDIKT XVI.: príhovor k účastníkom medzinárodného kongresu pri príležitosti 40. výročia koncilového dekrétu Ad gentes /11. marca 2006/. AAS /2006/, 334.)*⁹¹

„*Pre jednotné a plné pochopenie Svätého písma je teda nutná ,živá tradícia celej Cirkvi' (Dei Verbum 12) a viera... Znalosť exegézy sa preto musí nerozlučne snúbiť s duchovnou a teologickou tradíciou, aby božská a ľudská jednota Ježiša Krista a Písma nebola narušená. Len v tejto znovu nájdenej harmónii zažiarí Kristova tvár vo svojej plnosti a pomôže nám odhaliť inú jednotu... Práve preto, že centrom Zjavenia je Božie Slovo, ktoré vzalo na seba tvár, tým konečným cieľom poznania Biblie nie je ,etické rozhodnutie alebo veľkolepá myšlienka, ale skôr stretnutie sa s udalosťou, s Osobou, ktorá ponúka životu celkom nový horizont, a tým zásadné smerovanie' (Deus caritas est, 1). ...V Skutkoch apoštolov (2, 42) Lukáš naznačuje jej stavbu založenú na štyroch pomyselných*

---

⁹¹ KONGREGÁCIA PRE NÁUKU VIERY: Vieroučná nóta o niektorých aspektoch evanjelizácie. Spolok svätého Vojtecha – VOJTECH, spol. s r.o., Trnava: 2008, s. 13 – 24.

stíPOCH: ,Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách'.

Použitá literatúra

1. STECHER, R. *Anekdoty zo života insbruckého otca biskupa*. Alfa konti, Bratislava: 1997.
2. BENEDIKT XVI.: *Deus caritas est*.
3. BENEDIKT XVI.: *Spe salvi*.
4. GROESCHEL, B, J.: *Kňaz naveky*. Dobrá kniha, Trnava: 2006.
5. *Príhovor Svätého Otca Benedikta XVI. na stretnutí s kňazmi v Katedrále svätého Jána Krstiteľa. Varšava 25. mája 2006*. In: *Buďte pevní vo viere. Homílie, príhovory a pozdravy Svätého Otca Benedikta XVI. Počas apoštolskej cesty do Poľska 25. – 28. mája 2006*. SSV, Trnava: 2006.
6. Bůh v mém životě. In: *Katolícký týdeník*, roč. XIX, č. 21, 20. – 26. 5. 2008, 8. nedele v mezidobí,
7. *Modlitebník pre verejné pobožnosti*. SSV – Vojtech spol. s r. o., Trnava.
8. STECHER, R.: *Anekdoty zo života insbruckého otca biskupa*. Alfa konti, Bratislava: 1997.
9. www.tkkbs.sk Zahraničný servis 25. februára 2007.
10. *Lekcionár na nedele a sviatky I., cyklus C*. SSV, Trnava: 2003.
11. *Lekcionár II. Feriálny lekcionár*. SSV, Trnava: 1990.
12. *Encyklika Benedikta XVI. Deus caritas est láme rekordy*. In: *Život Cirkvi*, 13. ročník, č. 5, 3. februára 2006.
13. ZEMKO, P.: *Priority kresťana v treťom tisícročí (Kresťanský svetonázor I.)*. UCM, Trnava: 2006.
14. *Žije z ruže*. In: *Katolícke noviny, tradičné noviny moderného kresťana*, roč. 123, č. 25, 22. júna 2008.
15. *Láska silnejší než strach*. In: *Světlo, týdeník Matice cyrilometodějské*, roč. XVI., č. 15.
16. MURPHY, J.: *Pravdy, ktoré zmenia váš život*. Aktuell, Bratislava: 2001, 2004.
17. MIKUŠ, J., A.: *Môj život s Renée*. Lúč, vydateľské družstvo, Bratislava: 2002.
18. RICHTER, K.: *Liturgie a život*. Vyšehrad, Praha: 2003.
19. GASPARIOVÁ, A.: *Chudí jsou moji učitelé*. In: *Světlo. Týdeník Matice cyrilometodějské*, roč. XIV, č. 6, 12. února 2006.
20. RATZINGER, J.: *Duch liturgie*, Dobrá kniha, Trnava: 2005.
21. *KONGREGÁCIA PRE BOŽÍ KULT A DISCIPLÍNU SVIATOSTÍ: Rok Eucharistie. Odporúčania a návrhy*. Spolok svätého Vojtecha – VOJTECH, spol. s r.o., Trnava: 2005.

22. JÁN PAVOL II.: Pastores gregis. Posynodálna apoštolská exhortácia. Spolok svätého Vojtecha – VOJTECH, spol. s r.o., Trnava: 2006.
23. KONGREGÁCIA PRE NÁUKU VIERY: Vieroučná nóta o niektorých aspektoch evanjelizácie. Spolok svätého Vojtecha – VOJTECH, spol. s r.o., Trnava: 2008.

ISBN 978-80-89413-85-0